INJIL

ÝAHÝANYŇ HOŞ HABARY

1-NJI BAP

Ebedi söz jan-ten bolýar

1 Ozal-başda Söz bardy, Söz Hudaýdady, Söz Hudaýyň Özüdi. 2 Ol ozal-başda Hudaýdady. 3 Hemme zady Ol ýaratdy, ýaradylan zatlaryň hiç biri Onsuz ýaradylmady. 4 Onda ýaşaýyş bardy, ýaşaýyş bolsa ynsanlaryň nurudy. 5 Bu nur garaňkylykda parlaýandyr, garaňkylyk ony öçürip bilen däldir*.

6 Hudaý tarapyndan iberilen bir adam bardy, onuň ady Ýahýady. 7 Ol güwälik etmäge, hemmeleriň özi arkaly iman etmegi üçin, Nur hakda güwälik etmäge gelipdi. 8 Onuň özi nur däldi, ol diňe nur hakda güwälik etmelidi. 9 Ähli ynsanlary ýagtylandyrýan hakyky nur dünýä geldi.

10 Ol dünýädedi, dünýä Ol arkaly ýaradylypdy, emma dünýä Ony tanamady. 11 Ol özüniňkilere geldi, özüniňkiler Ony kabul etmediler. 12 Emma Ol Özüni kabul edenlere, adyna iman edenlere Hudaýyň oglanlary bolma hukugyny berdi. 13 Olar gandan, bedeniň islegi bilen ýa-da adamyň islegi bilen dogulman, eýsem, Hudaýdan doguldylar.

14 Söz jan-ten bolup aramyzda ýaşady; biz Onuň şöhratyny, Atasynyň ýalňyz Oglunyň merhemetden, hakykatdan doly şöhratyny gördük.

15 Ýahýa Ol hakda güwä geçip gygyrdy: «Meniň yzymdan bir adam geler, Ol menden üstündir, çünki Ol menden owal bardy diýenim, ine, Şudur». 16 Onuň dolulygyndan biziň hemmämiz merhemet

---

* 1:5 *Ony öçürip bilen däldir* – ýa-da «oňa düşünip bilen däldir».

üstüne merhemet aldyk. 17 Çünki Musa arkaly Mukaddes Kanun berildi, Isa Mesih arkaly bolsa merhemet we hakykat peýda boldy. 18 Hudaýy hiç kim hiç haçan gören däldir. Ony bize Atasynyň gujagynda bolan ýalňyz Ogly tanatdy.

Çokundyryjy Ýahýa

19 Ýehudylar Iýerusalimden ruhanylary, lewileri iberip, Ýahýadan: «Sen kim?» diýip soranlarynda, onuň güwäligi şeýle boldy. 20 Ol ykrar etdi, inkär etmedi. «Men Mesih däl» diýip ykrar etdi. 21 Onsoň olar: «Onda, sen Ylýasmy?» diýip soradylar. Ol: «Ýok» diýdi. «Şol geljek pygambermi?» diýdiler. Ol: «Ýok» diýip jogap berdi. 22 «Onda sen kim? Biz özümizi bu ýere ýollanlara näme jogap bereli, sen özüň hakda näme diýýärsiň?» diýip soradylar. 23 Ýahýa: «Men, Işaýa pygamberiň aýdyşy ýaly, Rebbiň ýoluny dogrulaň diýip, çölde gygyrýanyň sesi» diýdi. 24 Iberilen adamlar fariseýlerdendiler. 25 Olar ondan: «Eger sen Mesih, Ylýas ýa-da şol pygamber däl bolsaň, onda näme üçin çokundyrýarsyň?» diýip soradylar. 26 Ýahýa olara şeýle jogap berdi: «Men suw bilen çokundyrýaryn, ýöne siziň araňyzda biri bar, siz Ony tanamaýarsyňyz. 27 Menden soňra geljek Şoldur. Men Onuň çarygynyň bagyny çözmäge-de mynasyp däldirin».

28 Bu Iordan derýasynyň aňyrsynda, Beýtaniýada, Ýahýanyň çokundyrýan ýerinde boldy.

Hudaýyň guzusy

29 Ertesi gün Ýahýa özüne tarap gelýän Isany görüp: «Ine, Şu dünýäniň günäsini Öz üstüne alan Hudaýyň Guzusydyr» diýdi. «30 Meniň yzymdan bir adam geler, Ol menden üstündir, çünki Ol menden owal bardy diýip aýdanym, ine, Şudur. 31 Men Ony tanamaýardym, ýöne Ol Ysraýylda aýan bolsun diýip, suw bilen çokundyrmaga geldim». 32 Ýahýa güwä geçip, şeýle diýdi: «Men Ruhuň Gökden kepderi ýaly inip, Onuň üstünde duranyny gördüm. 33 Men Ony tanamaýardym, ýöne meni suw bilen çokundyrmaga ýollan Hudaý maňa Ruhuň inip, kimiň üstünde duranyny görseň, Mukaddes Ruh bilen çokundyrjak Şoldur diýdi. 34 Men görüp, Onuň Hudaýyň Ogludygyna şaýat boldum».

Isanyň ilkinji şägirtleri

35 Ertesi gün Ýahýa ýene öz şägirtleriniň ikisi bilen durdy. 36 Ol
gezip ýören Isany görüp: «Ine, Hudaýyň Guzusy!» diýdi. 37 Onuň
aýdanlaryny eşiden iki şägirt Isanyň yzyna eýerdi. 38 Isa yzyna ga-
rap, arkasyndan gelýänleri gördi we olara: «Näme gözleýärsiňiz?»
diýdi. Olar Ondan: «Mugallym, Sen nirede ýaşaýarsyň?» diýip
soradylar. 39 Isa olara: «Geliň, görüň» diýdi. Olar baryp, Isanyň
nirede ýaşaýanyny gördüler we şol gün Onuň ýanynda galdylar.
Gündiz sagat dördüň töweregidi. 40 Ýahýanyň aýdanlaryny eşi-
dip, Isanyň yzyndan giden iki adamyň biri Simun Petrusyň do-
gany Andreasdy. 41 Ol ilki öz dogany Simuny tapyp, oňa: «Biz
Mesihi (ýagny Hristosy) tapdyk» diýdi. 42 Ony Isanyň ýanyna
alyp bardy. Isa oňa garap: «Sen – Ionanyň ogly Simun. Seniň
adyň Kefas (terjime edilende Petrus, ýagny Gaýa diýmekdir) bo-
lar» diýdi.

43 Ertesi gün Isa Jelilä gitjek bolup, Filipusy tapdy, oňa: «Meniň
yzyma düş!» diýdi. 44 Filipus hem Andreas we Petrus ýaly Betsaý-
da şäherindendi. 45 Filipus Natanaýeli tapyp, oňa: «Biz Musanyň
kanunynda, pygamberleriň ýazgysynda ýazylan Ýusubyň ogly na-
syraly Isany tapdyk» diýdi. 46 Natanaýel oňa: «Nasyradan oňly zat
çykarmyka?» diýdi. Filipus hem oňa: «Gel-de, gör» diýdi. 47 Isa
Natanaýeliň Özüne tarap gelýänini görüp, ol hakda: «Ine, hile-
siz, hakyky ysraýylly» diýdi. 48 Natanaýel Oňa: «Sen meni nire-
den tanaýarsyň?» diýdi. Isa oňa: «Filipus seni çagyrmazyndan öň,
men seni injir agajynyň aşagyndakaň gördüm» diýip jogap berdi.
49 Natanaýel Oňa: «Mugallym, Sen Hudaýyň Oglusyň, Sen Ysraýy-
lyň Patyşasysyň» diýdi. 50 Isa oňa: «Seni injir agajynyň aşagynda-
kaň gördüm diýip aýdanym üçin Maňa iman edýärsiňmi? Sen mun-
dan uly zatlary görersiň» diýdi. 51 Onsoň oňa şeýle diýdi: «Men size,
hakykatdan-da, dogrusyny aýdýaryn, mundan beýläk siz Gögüň açy-
lyp, Hudaýyň perişdeleriniň Ynsan Oglunyň üstüne inip-çykyşyny
görersiňiz».

2-NJI BAP

Isanyň ilkinji mugjyzasy

1 Şondan iki gün soň, Jeliläniň Kana şäherinde nika toýy boldy.
Isanyň ejesi-de şol ýerdedi. 2 Isa we Onuň şägirtleri-de toýa çagy-
rylypdylar. 3 Şerap ýetmezlik edende, Isanyň ejesi Oňa: «Şeraplary
ýok» diýdi. 4 Isa oňa: «Eý hatyn, Meniň işimiň saňa näme dahyly
bar? Meniň wagtym entek gelip ýetenok» diýdi. 5 Ejesi hyzmatkär-
lere: «Size näme diýse, şony ediň» diýdi. 6 Şol ýerde ýehudylaryň
täret kylmak üçin ulanylýan, her biri iki ýa üç ölçeg tutýan alty sany
daşdan ýasalan suw küýzesi bardy. 7 Isa hyzmatkärlere: «Küýzeleri
suw bilen dolduryň» diýdi. Olary agyzlaryna çenli doldurdylar. 8 On-
soň hyzmatkärlere: «Indi şulardan guýup, toýuň guramaçysyna
äkidiň» diýdi. Olar hem äkitdiler. 9 Toýuň guramaçysy şeraba öw-
rülen suwy dadyp görende, onuň nireden gelenini bilmän (muny
diňe suw guýan hyzmatkärler bilýärdi), öýlenýän ýigidi çagyryp, oňa
şeýle diýdi: 10 «Her kes öňi bilen gowy şeraby, köp içenlerinden
soň bolsa erbedini berýändir, emma sen gowy şeraby henize çenli
saklap goýupsyň». 11 Şeýlelikde, Isa ilkinji alamatyny Jeliläniň Ka-
na şäherinde ýüze çykaryp, Öz şöhratyny görkezdi. Şägirtleri Oňa
iman etdiler.

Isa söwdagärleri ybadathanadan kowýar

12 Şondan soň Isa ejesi, doganlary we şägirtleri bilen Kapernau-
ma gitdi. Ol ýerde birki gün galdylar. 13 Ýehudylaryň Pesahy ýa-
kynlaşanda, Isa Iýerusalime gitdi. 14 Ol ybadathanada sygyr, go-
ýun, kepderi satýanlary, pul çalşyp oturanlary gördi. 15 Ýüpden bir
dürre örüp, goýunlardyr sygyrlary bilen birlikde baryny ybadatha-
nadan kowdy, pul çalyşýanlaryň pullaryny dökdi, öňlerindäki tek-
jelerini ýykdy. 16 Kepderi satýanlara: «Bulary bu ýerden äkidiň,
Atamyň öýüni dükana öwürmäň» diýdi. 17 Şonda şägirtleriň ýady-
na Mukaddes Ýazgydaky «Seniň öýüňe bolan yhlasym Meni iýer»
diýlen sözler düşdi.

18 Ýehudylar garşy çykyp, Ondan: «Sen şeýle etmäge ygtyýaryň
barlygyna bize näme alamat görkezersiň» diýip soradylar. 19 Isa

olara: «Siz şu ybadathanany ýykyň, Men ony üç günüň içinde di-
kelderin» diýip jogap berdi. [20] Ýehudylar Oňa: «Bu ybadathana
kyrk alty ýylda salyndy, Sen ony üç günde dikeldersiňmi?» diýdi-
ler. [21] Ýöne Isa ybadathana diýip, Öz bedenine aýdýardy.
[22] Isa direlenden soň, şägirtleri Onuň aýdanyny ýatlap, Ýazga,
Isanyň sözlerine iman etdiler. [23] Pesah baýramynda Iýerusalim-
dekä, Isanyň görkezen alamatlaryny görenleriň köpüsi Onuň adyna
iman etdiler. [24] Emma Isa ähli adamlary tanaýanlygy üçin, olara
Özüni ynanmaýardy. [25] Ol adam babatda hiç kimiň güwäligine mä-
täç däldi, çünki ynsanda näme bardygyny Özi bilýärdi.

3-NJI BAP

Isa bilen Nikodimos

[1] Fariseýleriň arasynda Nikodimos atly bir adam bardy, ol ýehu-
dylaryň başlyklaryndandy. [2] Bu adam gijäniň içinde Isanyň ýanyna
gelip, şeýle diýdi: «Mugallym, biz Seniň Hudaýdan gelen bir mu-
gallymdygyňy bilýäris, çünki Hudaý Özi bilen bolmasa, hiç kim
Seniň görkezen alamatlaryňy görkezip bilmez». [3] Isa oňa: «Haky-
katdan-da, saňa dogrusyny aýdýaryn, gaýtadan dogulmadyk adam
Hudaýyň Patyşalygyny görüp bilmez» diýip jogap berdi. [4] Nikodi-
mos Oňa: «Garran adam gaýtadan nähili doglup biler? Ol ýene-de
enesiniň göwresine girip doglup bilermi?» diýdi. [5] Isa şeýle jogap
berdi: «Hakykatdan-da, Men saňa dogrusyny aýdýaryn, suwdan we
ruhdan dogulmadyk adam Hudaýyň Patyşalygyna girip bilmez. [6] Be-
denden doglan bedendir, ruhdan doglan ruhdur. [7] Saňa gaýtadan
dogulmalysyňyz diýýänime geň galma. [8] Ýel islän ýerinde öwüsýär,
sen onuň şuwwuldysyny eşidýärsiň-de, nireden gelip, nirä barýa-
nyny bilmeýärsiň. Ruhdan doglanlaryň ählisi hem şeýledir». [9] Ni-
kodimos Ondan: «Bu nähili bolup biler?» diýip sorady. [10] Isa oňa
şeýle jogap berdi: «Sen Ysraýylyň mugallymy bolup-da, bulary
bilmeýärsiňmi? [11] Hakykatdan-da, Men saňa dogrusyny diýýärin,
biz bilenimizi aýdýarys, görenimize güwä geçýäris, ýöne siz biziň
güwäligimizi kabul etmeýärsiňiz. [12] Meniň ýerdäki zatlar barada aýd-
ýanlaryma ynanmasaňyz, onda Gökdäki zatlar barada aýtsam, nä-
hili ynanarsyňyz? [13] Hiç kim Göge çykan däldir; oňa diňe Gökden

inen we Gökde bolan Ynsan Ogly çykandyr. [14] Musanyň çölde ýy-
lany ýokaryk galdyryşy ýaly, Ynsan Ogly-da ýokaryk galdyrylma-
lydyr. [15] Şeýlelikde, Oňa ynanýanlaryň hiç biri heläk bolman*,
ebedi ýaşaýşa gowşar. [16] Çünki Hudaý dünýäni köp söýýänligi üçin,
Ogluna iman edenleriň hiç biri heläk bolman, ebedi ýaşaýşa go-
wuşsyn diýip, Özüniň ýekeje Ogluny berdi. [17] Hudaý Ogluny dün-
ýäni höküm etsin diýip däl-de, eýsem, dünýä Ol arkaly halas bol-
sun diýip iberdi. [18] Oňa ynanýan höküm edilmez, ynanmaýan bolsa,
Hudaýyň ýekeje Oglunyň adyna iman etmeýänligi üçin eýýäm hö-
küm edilendir. [19] Höküm şundan ybarat: dünýä nur indi, ýöne adam-
lar garaňkylygy nurdan gowy gördüler, çünki olaryň işleri ýaman-
lykdy. [20] Şer iş edýän nury ýigrenýändir, ol işleriniň äşgär bolmazlygy
üçin nura gelýän däldir. [21] Emma hak iş edýän işleriniň Hudaý ar-
kaly edilýändigi äşgär bolsun diýip nura gelýändir».

Isa bilen Çokundyryjy Ýahýa

[22] Şundan soň Isa şägirtleri bilen Ýahuda ülkesine gidip, birnä-
çe wagtlap olar bilen şol ýerde galyp çokundyrdy. [23] Ýahýa hem Sa-
lymyň golaýyndaky Enonda çokundyrýardy, çünki ol ýerde suw
boldy, adamlar hem baryp çokundyrylýardylar. [24] Çünki Ýahýa
entek zyndana atylmandy.
[25] Ýahýanyň şägirtleri bilen käbir ýehudylar arasynda täret me-
selesinde jedel çykdy. [26] Olar Ýahýanyň ýanyna gelip: «Mugallym,
Iordanyň aňyrsynda seniň ýanyňda bolan, seniň güwälik eden ada-
myň, ine, çokundyrýar, hemmeler Oňa barýarlar» diýdiler. [27] Ýah-
ýa olara jogap berip, şeýle diýdi: «Adam Gökden berilmedik hiç
bir zady alyp bilmez. [28] „Men Mesih däl, ýöne Ondan öň iberil-
dim“ diýenime siziň özüňiz şaýatsyňyz. [29] Kimiň gelinligi bar bol-
sa, ol giýewdir. Emma giýewiň dosty onuň ýanynda durup, sesini
eşidip, onuň owazyna gaty şatlanýandyr. Meniň bu şatlygym-da
häzir ýerine ýetdi. [30] Ol beýgelmelidir, men peselmelidirin. [31] Ýo-
kardan gelen hemmeden ýokarydyr. Ýerden bolan ýeriňkidir, ýer-
däkiler ýaly gepleýändir. Gökden gelen hemmeden ýokarydyr. [32] Ol

* 3:15 *Hiç biri heläk bolman* – iň gadymy golýazmalarda: «hemmesi».

görenine, eşidenine güwälik edýär, ýöne Onuň güwäligini hiç kim
kabul etmeýär. 33 Emma Onuň güwäligini kabul eden Hudaýyň ha-
kykatdygyny tassyklaýandyr. 34 Çünki Hudaý tarapyn Ýollanan
Hudaýyň sözlerini sözleýändir, sebäbi Hudaý Ruhy ölçeg bilen
bermeýär. 35 Ata Ogly söýýär we Ol ähli zady Onuň eline berendir.
36 Ogla iman eden ebedi ýaşar. Ogla iman etmedik ýaşaýyş gör-
mez, Ol Hudaýyň gazabyna sezewar bolar».

4-NJI BAP

Isa bilen samariýaly aýal

1 Ýahýa garanda, Özüniň köp şägirt edinenligi we çokundyrýan-
lygy barada fariseýlere habar ýetendigini Isa bildi. (2 Hakykatda,
Onuň Özi däl-de, şägirtleri çokundyrýardy.) 3 Ýahudany terk edip,
Ol ýene Jelilä gitdi. 4 Onuň Samariýadan geçmegi gerekdi. 5 Şeýle-
likde, Ol Ýakubyň öz ogly Ýusuba beren ýeriniň golaýyndaky Sa-
mariýanyň Sihar diýen şäherine geldi. 6 Bu ýerde Ýakubyň guýusy
bardy. Ýol ýöräp ýadan Isa guýynyň başynda oturdy; günortana
golaýdy. 7 Samariýaly bir aýal suw çekmäge geldi. Isa oňa: «Maňa
içmäge suw bersene» diýdi. 8 Isanyň şägirtleri iýmit satyn almak
üçin şähere gidipdiler. 9 Samariýaly aýal Oňa: «Sen ýehudy bolup,
men samariýaly aýaldan içmäge suwy nähili dileýärsiň?» diýdi. Çün-
ki ýehudylar samariýalylar bilen gatnaşyk etmeýärdiler. 10 Isa oňa
şeýle jogap berdi: «Sen Hudaýyň peşgeşiniň nämedigini, özüňe
„Maňa içmäge suw ber" diýýäniň kimdigini bilsediň, onda suwy
seniň özüň Ondan dilärdiň, Ol-da saňa dirilik suwuny bererdi».
11 Aýal Oňa şeýle diýdi: «Eý Aga, Seniň suw çeker ýaly gowaň
ýok, guýy-da çuň, dirilik suwuny nireden aljak? 12 Bu guýyny bize
beren, mundan özi-de, çagalary we dowarlary-da suw içen atamyz
Ýakupdan Sen ulumy?» 13 Isa oňa şeýle jogap berdi: «Bu suwdan
içen ýene-de suwsar. 14 Ýöne Meniň berjek suwumdan içen asla
suwsamaz, tersine, Meniň oňa berjek suwumyň içinde ebedilik ýaşa-
ýyş çeşmesi bolar». 15 Aýal Oňa: «Eý Aga, maňa şol suwdan berse-
ne, suwsamaýyn, suw çekmäge bu ýere gelmäýin» diýdi. 16 Isa
oňa: «Onda, git-de, äriňi çagyryp gel» diýdi. 17 Aýal Oňa: «Meniň
ärim ýok» diýdi. Isa-da oňa: «Ärim ýok diýip, dogry aýtdyň. 18 Seniň

bäş äriň bardy, ýöne häzirkiň öz äriň däl, muny dogry aýtdyň» diý-
di. 19 Aýal Oňa şeýle diýdi: «Eý Aga, görýärin welin, Sen pygam-
ber öýdýän. 20 Biziň atalarymyz şu dagda sežde etdiler, ýöne siz,
ýehudylar, sežde edilmeli ýer Iýerusalimdedir diýýärsiňiz». 21 Isa
oňa şeýle diýdi: «Naçar, Maňa ynan, wagt geler, Ata ne şu dagda,
ne-de Iýerusalimde sežde edersiňiz. 22 Siz tanamaýanyňyza sežde
edýärsiňiz, biz tanaýanymyza sežde edýäris, çünki gutulyş ýehudy-
lardan gelýär. 23 Emma hakyky sežde edijileriň Ata ruhda, hakykat-
da sežde etjek wagtlary geler, eýýäm geldi hem, çünki Ata Özüne
şeýle sežde edýänleri agtarýar. 24 Hudaý Ruhdur, Oňa sežde edýän-
ler ruhda, hakykatda sežde etmelidir». 25 Aýal Oňa: «Hristos diýil-
ýän Mesihiň geljegini bilýärin, Ol gelende bize ähli zady bildirer»
diýdi. 26 Isa oňa: «Seniň bilen gepleşip duran Şol» diýdi. 27 Şu pur-
satda Isanyň şägirtleri geldiler, Onuň bir aýal bilen gepleşip dura-
nyna olar haýran galdylar. Ýöne olaryň hiç biri «Näme isleýär-
siň?» ýa-da «Bu aýal bilen näme üçin gepleşýärsiň?» diýmedi.
28 Onsoň ýaňky aýal küýzesini goýdy-da, şähere baryp, halka:
29 «Ýörüň, meniň ähli eden işlerimi aýdyp beren Adamy görüň. Ol
Mesih bolaýmasyn» diýdi. 30 Olar şäherden çykyp, Isanyň ýanyna
bardylar. 31 Şu aralykda şägirtleri Ondan: «Mugallym, iý!» diýip
haýyş etdiler. 32 Ýöne Isa olara: «Mende iýere zat bar, ýöne siz ony
bilmeýärsiňiz» diýdi. 33 Onsoň şägirtleri: «Oňa biri iýere zat geti-
ren däldir-ä?» diýişdiler. 34 Isa olara: «Iýmitim – Meni Ýollanyň isle-
gini berjaý etmek, Onuň işini ýerine ýetirmekdir diýdi. 35 Siz oraga
ýene dört aý bar diýmeýärsiňizmi? Emma Men size gözüňizi galdy-
ryň-da, ekin meýdanlaryna serediň, olar eýýäm oraga taýýar diýýä-
rin. 36 Eken-de, oran-da bilelikde şatlanar ýaly, oran hakyny alýar,
ebedi ýaşaýyş üçin hasyl toplaýar. 37 Çünki bu ýerde „Biri eker, bi-
ri orar" diýilýän söz dogrudyr. 38 Men sizi zähmet çekmedik hasy-
lyňyzy ormaga iberdim; başgalar zähmet çekdiler, siz bolsa olaryň
zähmetiniň hasylyna girdiňiz». 39 «Meniň ähli eden işlerimi aýdyp
berdi» diýip, güwälik eden aýalyň sözi sebäpli, ol şäherdäki sama-
riýalylaryň köpüsi Isa iman etdiler. 40 Şonuň üçin-de samariýalylar
Isanyň ýanyna gelenlerinde, Ondan öz ýanlarynda galmagyny haýyş
etdiler. Ol şol ýerde iki gün galdy. 41 Onuň sözüni diňlän ýene-de

köp adamlar Oňa iman etdi. 42 Ol aýala bolsa olar: «Biz indi seniň
aýdanlaryň sebäpli iman etmeýäris; özümiz eşitdik, Onuň dünýä-
niň çyn Halasgäri, Mesihdigini bilýäris» diýdiler.

Bir gullukçynyň ogly sagaldylýar

43 Iki günden soň Isa ol ýerden Jelilä gitdi. 44 Çünki Ol pygam-
beriň öz ýurdunda gadyrynyň ýoklugyna güwälik edipdi.
45 Jelilä baranda, Isanyň Iýerusalimdäki baýramda eden ähli işle-
rini gören jelileliler Ony kabul etdiler, çünki olaryň özleri-de şol
baýrama gidipdiler. 46 Şeýlelikde, Isa ýene-de Özüniň suwdan şe-
rap ýasan ýeri bolan Jeliläniň Kana şäherine gaýdyp geldi. Kaper-
naumda patyşanyň bir gullukçysynyň ogly syrkaw ýatyrdy. 47 Bu
adam Isanyň Ýahudadan Jelilä gelenini eşidende, Onuň ýanyna
baryp, ölüm ýassygynda ýatan ogluny sagaltmagy Ondan haýyş etdi.
48 Isa oňa: «Siz alamatlar, mugjyzalar görmeseňiz, asla ynanmarsy-
ňyz» diýdi. 49 Patyşanyň gullukçysy Oňa: «Eý Aga, oglum ölmän-
kä barsana!» diýdi. 50 Isa oňa: «Gidiber, ogluň sagaldy» diýdi. Ol
hem Isanyň sözüne ynanyp gitdi. 51 Ol entek ýoldaka, hyzmatkär-
leri öňünden çykyp: «Ogluň sagaldy» diýdiler. 52 Ol hyzmatkärle-
rinden oglunyň gowulanyp başlan sagadyny anyklamak isledi. Olar
oňa: «Düýn gündiz sagat birde gyzgyny gaýtdy» diýdiler. 53 Şeýle-
likde, munuň Isanyň «Ogluň sagaldy» diýen sagadynda bolandy-
gyny bilip, ol bütin içersi bilen birlikde Oňa iman etdi. 54 Bu Isa-
nyň Ýahudadan Jelilä gelenden soň görkezen ikinji alamatydy.

5-NJI BAP

Howuz başyndaky bir oturanyň sagaldylmagy

1 Şundan soň ýehudylaryň bir baýramy bardy. Isa hem Iýerusa-
lime gitdi. 2 Iýerusalimde Goýun derwezesiniň ýanynda iwritçe Beý-
testa diýilýän bäş eýwanly bir howuz bardy. 3 Şol ýerde gaty köp
syrkawlar, körler, agsaklar, oturalar suwuň çaýkanmagyna garaşyp
ýatyrdylar. 4 Çünki wagtal-wagtal Rebbiň bir perişdesi şol howza
girip, suwy çaýkaýardy, suwuň çaýkanmagynyň yzysüre ilkinji bo-
lup suwa giren öz keselinden saplanýardy. 5 Şol ýerde otuz sekiz ýyl
bäri dert çekip ýatan bir adam bardy. 6 Isa onuň ýatanyny görende,

uzak wagtdan bäri keseldigini bilip oňa: «Sagalmak isleýärsiňmi?»
diýdi. 7 Syrkaw Oňa şeýle jogap berdi: «Eý Aga, suw çaýkanan wag-
ty meni howza saljak adam ýok, men barýançam, başga biri menden
öň howza girýäýär». 8 Isa oňa: «Tur, düşegiňi al-da, ýöre!» diýdi.
9 Ýaňky adam derrew sagalyp, düşegini aldy-da, ýöräp başlady. Bu
waka ýehudylaryň ybadat edýän güni – Sabat güni boldy. 10 Mu-
nuň üçin ýehudylar sagalan adama: «Bu gün Sabat güni, saňa düşe-
giňi götermek bolmaz» diýdiler. 11 Sagalan: «Meni sagaldan Adam
maňa „Düşegiňi al-da, git“ diýdi» diýip, olara jogap berdi. 12 «Sa-
ňa „Düşegiňi al-da, git“ diýen Adam kim?» diýip, ondan soradylar.
13 Ýöne sagalan adam Onuň kimdigini bilmeýärdi, çünki Isa şol ýer-
däki märekäniň arasyna girip gidipdi. 14 Soňra Isa ybadathanada oňa
gabat gelip: «Ine, sagaldyň, mundan beýläk günä etme, saňa has
ýaman zat bolaýmasyn» diýdi.
15 Şeýlelikde, ýaňky adam baryp, özüni sagaldanyň Isadygyny
ýehudylara aýtdy. 16 Bu işi Sabat güni edenligi üçin ýehudylar Isa-
ny yzarladylar, Ony öldürjek boldular. 17 Emma Isa olara: «Meniň
Atam henize çenli işläp ýör, Men hem işleýärin» diýip jogap berdi.
18 Şu sebäpden ýehudylar öňküden-de beter Ony öldürmegiň küýüne
düşdüler, çünki Ol diňe Sabat gününi bozmak bilen çäklenmän,
eýsem, Hudaýa Atam diýip, Özüni Hudaýa deňeýärdi.

Ýaşaýyş berýän Isa

19 Isa olara şeýle jogap berdi: «Hakykatdan-da, Men size dogru-
syny aýdýaryn, Atasynyň eden zatlaryny görmese, Ogul Özünden
hiç zat edip bilmez, çünki Ata näme etse, Ogul-da şony edýändir.
20 Çünki Ata Ogly söýýär, ähli edýän zatlaryny Oňa görkezýär. Sizi
haýran galdyrjak has beýik zatlary-da Ol Oňa görkezer. 21 Atanyň
ölüleri direldişi ýaly, Ogul-da islän adamlaryny direlder. 22 Ata hiç
kimiň üstünden höküm çykarýan däldir, Ol ähli hökümi Ogla tab-
şyrandyr. 23 Ata hormat goýýanlar Ogla-da hormat goýmalydyrlar.
Ogla hormat goýmaýan adam Ony ýollan Ata-da hormat goýýan däl-
dir. 24 Men size hakykatyny aýdýaryn, Meniň sözümi diňläp, Meni
Ýollana iman edene ebedi ýaşaýyş bardyr, onuň üstünden höküm
çykarylmaz. Ol ölümden ýaşaýşa göçendir. 25 Men size hakykatyny

aýdýaryn, Hudaýyň Oglunyň sesini ölüleriň eşitjek wagty geler, bu
wagt eýýäm geldi. Onuň sesini eşidenler ýaşar. 26 Çünki Ata Özün-
de ýaşaýyş bolşy ýaly, Ogla-da ýaşaýyş ojagy bolmaklygy berendir.
27 Ol höküm çykarmak ygtyýaryny-da Oňa berdi, çünki Ol Ynsan
Ogludyr. 28 Muňa geň galmaň, çünki gabyrdakylaryň hemmesiniň
Onuň sesini eşitjek wagtlary geler. 29 Haýyr iş edenler ýaşamak üçin,
şer iş edenler bolsa höküm üçin direler.

Isa barada güwälik

30 Men Öz-Özümden hiç bir zat edip bilmeýärin; eşidişime görä
höküm çykarýaryn. Meniň hökümim hakdyr, çünki Men Öz isle-
gimi däl-de, Meni ýollan Atanyň islegini amala aşyrmaga dyrjaş-
ýaryn. 31 Eger Men Özüm hakda güwälik bersem, onda bu güwä-
ligim hak däldir. 32 Men hakda güwälik berýän başga biri bar, onuň
Özüm hakdaky güwäliginiň dogrudygyny Men bilýärin. 33 Siz
Ýahýanyň ýanyna adamlar ýolladyňyz, ol-da hakykata güwälik
etdi. 34 Emma Men ynsan güwäligini kabul etmeýärin, Men diňe
siziň halas bolmagyňyz üçin bulary aýdýaryn. 35 Ol ýanyp duran,
nur saçýan çyradyr. Siz az salym onuň yşygyna guwanmak isle-
diňiz. 36 Emma Mendäki güwälik Ýahýadakydan has uludyr, çünki
ýerine ýetirmegim üçin Atanyň Özüme tabşyran işleri, ýagny Me-
niň edýän işlerim Meni Atanyň iberenligine güwä geçýär. 37 Men
hakda Meni iberen Atanyň Özi güwälik etdi. Ýöne siz Onuň ne
sesini eşitdiňiz, ne-de ýüzüni gördüňiz. 38 Onuň sözi sizde gal-
maýar, çünki siz Onuň Iberenine iman etmeýärsiňiz. 39 Siz Mu-
kaddes Ýazgylary agtaryşdyrýarsyňyz, çünki ebedi ýaşaýyş şolar-
dadyr öýdýärsiňiz. Olar bolsa Men hakda güwälik edýärler. 40 Ýö-
ne siz ömrüňiz bolar ýaly, Maňa gelmek islemeýärsiňiz. 41 Men
ynsanlardan öwgi kabul etmeýärin. 42 Sizi-de tanaýaryn. Sizde Hu-
daýyň söýgüsi ýok. 43 Men Atamyň adyndan geldim, siz bolsa Me-
ni kabul etmeýärsiňiz. Ýöne başga biri öz adyndan geläýse, siz
ony kabul edersiňiz. 44 Ýeke-täk Hudaýdan öwgi gözlemän, bi-
ri-biriňizden öwgi kabul edýärkäňiz, siz nähili iman edip bilersi-
ňiz? 45 Atanyň öňünde Men sizi aýyplar öýtmäň. Sizi aýyplajak öz
umyt baglaýanyňyz Musadyr. 46 Siz Musa iman eden bolsadyňyz,

onda Maňa-da iman ederdiňiz, çünki ol Men hakda ýazdy. 47 Onuň
ýazanlaryna ynanmaýan bolsaňyz, onda Meniň aýdýanlaryma nä-
hili iman edersiňiz?»

6-NJY BAP

Isa bäş müň adamy doýurýar

1 Şundan soň Isa Jelilä, ýagny Tiberiýa kölüniň aňyrsyna gitdi.
2 Onuň syrkawlar barada eden alamatlaryny gören halaýyk Onuň
yzyna düşdi. 3 Isa daga çykyp, şägirtleri bilen oturdy. 4 Ýehudylaryň
Pesah baýramy ýakyndy. 5 Isa töweregine gözüni aýlady we Öz ýa-
nyna köp halaýygyň gelýänini görüp, Filipusa: «Bular iýer ýaly çöre-
gi nireden satyn alarys?» diýdi. 6 Ol muny Filipusy synamak üçin
sorapdy, çünki näme etjegini Özi bilýärdi. 7 Filipus Oňa: «Iki ýüz
dinarlyk çörek olaryň her biriniň bir döwüm almagyna-da ýetmez»
diýdi. 8 Şägirtleriň biri, Simun Petrusyň dogany Andreas Oňa şeý-
le diýdi: 9 «Bu ýerde bir oglanda bäş arpa çöregi bilen iki balyk
bar, ýöne şeýle köp märekä bu näme bolar?» 10 Isa: «Halaýygy
oturdyň» diýdi. Ol ýerde ot köpdi, bäş müňe golaý adam oturdy.
11 Isa çörekleri alyp, şükür edeninden soň, olary oturanlara paýla-
dy. Balyklardan-da näçe isleseler, olara berdi. 12 Olar doýanlaryn-
dan soň, Isa şägirtlerine: «Artan döwümleri ýygnaşdyryň, hiç zat
zaýalanmasyn» diýdi. 13 Şeýlelikde, bäş sany arpa çöreginden iýen
adamlardan artyp galan döwümleri ýygnap, on iki sebedi doldur-
dylar. 14 Isanyň bu alamatyny gören halaýyk: «Hakykatdan-da, dün-
ýä geljek pygamber Şudur» diýişdiler.
15 Isa olaryň gelip, patyşa etmek üçin, Özüni zor bilen tutjak bol-
ýandyklaryny aňansoň, ýene-de ýeke Özi daga çykyp gitdi.

Isa suwuň ýüzünden ýöreýär

16 Agşamara Onuň şägirtleri köle geldiler. 17 Bir gaýyga münüp,
kölüň aňyrsyndaky Kapernauma ugradylar. Garaňky düşse-de, Isa
entek olaryň ýanyna gelmändi. 18 Güýçli ýel turup, köl tolkun atyp
başlady. 19 Gaýyk bilen, takmynan, bäş-alty kilometr ýüzenlerinden
soň, Isanyň suwuň ýüzünden ýöräp, gaýyga ýakynlaşyp gelýänini
görüp, olar gorkdular. 20 Emma Isa olara: «Bu – Men, gorkmaň»

diýdi. 21 Olar Ony gaýyga mündürjek boldular, ýöne gaýyk şol pur-
satda kenara gelip ýetdi.

22 Ertesi gün kölüň beýleki kenarynda galan halaýyk Isanyň şä-
girtleriniň münen gaýygyndan* başga hiç bir gaýygyň ýokdugyna
we Isanyň Öz şägirtleri bilen şol gaýyga münmändigine, şägirtleriň ýe-
ke gidendiklerine göz ýetirdiler. 23 Şu aralykda, Rebbiň şükürinden
soň çörek iýen ýerleriniň golaýyna Tiberiýadan gaýyklar geldi. 24 Isa-
nyň-da, şägirtleriň-de ol ýerde ýokdugyny gören halaýyk gaýyklara mü-
nüp, Isany gözlemäge Kapernauma bardy. 25 Ony kölüň aňyrsyndan
tapyp: «Mugallym, bu ýere haçan geldiň?» diýip soradylar.

Ýaşaýyş çöregi

26 Isa olara şeýle jogap berdi: «Men size hakykatyny aýdýaryn,
siz Meni alamat göreniňiz üçin däl, çörek iýip doýanyňyz üçin ag-
tarýarsyňyz. 27 Zaýalanýan iýmit üçin däl-de, ebedi ýaşaýşa çenli
galýan iýmit üçin çalşyň. Ony size Ynsan Ogly berer, çünki Oňa
Ata Hudaý Öz möhürini basandyr». 28 «Biz Hudaýyň işlerini ber-
jaý etmek üçin näme etmeli?» diýip, Ondan soradylar. 29 Isa olara:
«Hudaýyň işi şu: Onuň Iberenine iman ediň» diýip jogap berdi.
30 Olar şeýle diýdiler: «Biz görüp, Saňa iman eder ýaly, Sen nähili
alamat görkezersiň? Sen näme edersiň? 31 „Ol Gökden iýer ýaly
çörek berdi“ diýip, Ýazgyda ýazylyşy ýaly, biziň atalarymyz man-
na iýdiler». 32 Isa olara şeýle diýdi: «Men size hakykatyny aýdýa-
ryn, size Gökden çörek beren Musa däl, hakyky çöregi Gökden si-
ze Atam berýär. 33 Çünki Gökden inip, dünýä ýaşaýyş berýän Hu-
daýyň çöregidir». 34 Olar Oňa: «Ýa Reb, şol çöregi bize hemişe
ber» diýdiler. 35 Isa olara şeýle diýdi: «Ýaşaýyş çöregi Mendirin,
Maňa gelen asla aç bolmaz, Maňa iman eden asla suwsamaz. 36 Aý-
dyşym ýaly, siz Meni gördüňiz, ýöne Maňa iman etmeýärsiňiz.
37 Atamyň Maňa berenleriniň bary Maňa geler, Men Özüme gelenleri
asla kowmaryn. 38 Çünki Men Öz islegimi däl-de, Meni Ibereniň
islegini berjaý etmek üçin Gökden indim. 39 Meni Ibereniň islegi

* 6:22 *Isanyň şägirtleriniň münen gaýygyndan* – iň gadymy golýazma-
larda: «diňe bir gaýykdan».

bolsa Maňa tabşyranlarynyň hiç birini ýitirmän, olary ahyretde
gaýtadan direltmegimdir. 40 Atanyň islegi Ogly görüp, Oňa iman
eden her kesiň ebedi ýaşaýşynyň bolmagydyr. Men ahyret güni
ony gaýtadan direlderin».

41 Onuň «Gökden inen çörek – Men» diýeni üçin, ýehudylar garşy
çykyp hüňürdeşdiler. 42 «Bu Ýusubyň ogly Isa dälmi? Biz Onuň
kakasyny-da, ejesini-de tanaýarys. Ol nähili „Men Gökden indim“
diýýär?» diýişdiler. 43 Isa olara şeýle diýdi: «Özara hüňürdeşmäň.
44 Meni iberen Atam Maňa tarap çekmese, hiç kim Meniň ýanyma
gelip bilmez. Men ony ahyret güni direlderin. 45 Pygamberleriň ýaz-
gylarynda: „Olaryň hemmesine Hudaý tarapyndan tälim berler“ di-
ýilýändir. Atamdan eşidip, Ondan tälim alan her kes Maňa geler.
46 Bu – biri Atany görendir diýildigi däldir. Atany diňe Hudaýdan
Gelen görendir. 47 Hakykatdan-da, Men size dogrusyny aýdýaryn,
Maňa iman edeniň ebedi ýaşaýşy bardyr. 48 Ýaşaýyş çöregi Mendi-
rin. 49 Siziň atalaryňyz çölde manna iýip öldüler. 50 Bu çörek bolsa
ondan iýen ölmez ýaly, Gökden inendir. 51 Gökden inen diri çörek
Mendirin. Bu çörekden iýen adam ebedi ýaşar. Dünýäniň ýaşaýşy
üçin Meniň berjek çöregim Öz tenimdir». 52 Onsoň ýehudylar: «Bu
Adam Öz tenini bize iýmäge nähili berip biler?» diýşip, özara je-
delleşdiler. 53 Isa olara şeýle diýdi: «Hakykatdan-da, Men size dogru-
syny aýdýaryn, Ynsan Oglunyň tenini iýip, ganyny içmeseňiz, siz-
de ýaşaýyş bolmaz. 54 Meniň tenimi iýip, ganymy içeniň ebedi öm-
ri bolar. Ahyret güni Men ony direlderin. 55 Çünki Meniň tenim
hakyky iýmit, ganym hakyky içgidir. 56 Meniň tenimi iýip, ganymy
içen Mende galar, Men hem onda. 57 Diri Atanyň Meni iberişi,
Meniň hem Ata arkaly ýaşaýşym ýaly, Meni iýen-de Men arkaly ýaşar.
58 Gökden inen çörek budur. Ol atalaryňyzyň iýen mannalary ýaly
däldir, olar öldüler, bu çöregi iýen bolsa ebedi ýaşar».

59 Ol bu sözleri Kapernaumda sinagogada sapak berýärkä aýtdy.

Köp adamlar Isany terk edýär

60 Şägirtleriň köpüsi muny eşidip: «Bu sözler agyr. Muny kim
diňläp biler?» diýişdiler. 61 Isa şägirtleriň muňa hüňürdeşýänini Öz
içinden bilip, olara şeýle diýdi: «Bu sizi aljyradýarmy? 62 Onda siz

Ynsan Oglunyň owal bolan ýerine gaýtadan çykanyny göräýseňiz
näme diýerkäňiz? 63 Ýaşaýyş berýän ruhdur, bedeniň peýdasy ýok-
dur. Meniň size aýdýan sözlerim ruh hem ýaşaýyşdyr. 64 Ýöne siziň
araňyzda käbir iman etmeýänler bar». Çünki Isa iman etmeýänle-
riň kimdigini, Özüni kimiň tutup berjekdigini öňünden bilýärdi.
65 Ol: «Atanyň gönükdirmedik adamy Maňa gelip bilmez diýip, Men
size şonuň üçin aýdypdym» diýdi. 66 Şol wagtdan başlap, şägirtleriniň
köpüsi Ondan ýüz öwürdiler, Onuň bilen tirkeşmegi goýdular.

67 Şondan soň Isa Onkilerden: «Siz hem Meni terk edersiňizmi?»
diýip sorady. 68 Simun Petrus Oňa şeýle jogap berdi: «Ýa Reb, biz
Seni terk edip, kime baraly? Ebedi ýaşaýyş sözleri Sende ahyryn.
69 Biz Seniň Mesihdigiňe, diri Hudaýyň Ogludygyňa* iman etdik,
muny açyk bilýäris». 70 Isa olara: «Siz Onkileri Özüm saýlap alma-
dymmy? Muňa garamazdan, siziň biriňiz şeýtan» diýip jogap ber-
di. 71 Ol muny Simunyň ogly Iuda Iskariota kakdyryp aýdýardy,
çünki Ol Onkileriň biridi. Soňra ol Isa haýynlyk etdi.

7-NJI BAP

Isa Iýerusalime gidýär

1 Şondan soň Isa ondan-oňa gatnap, Jelilede gezdi. Ýehudylar
Ony öldürmegiň kastynda bolansoňlar, Ol Ýahudada gezmek isle-
meýärdi. 2 Ýehudylaryň Çatma baýramy ýakynlapdy. 3 Doganlary
Oňa şeýle diýdiler: «Bu ýerden aýrylyp, Ýahuda git, edýän işleriňi
şägirtleriň görsün. 4 Özüni açyk tanatmak isleýän adam gizlin iş
edýän däldir. Sen bu zatlary edýän bolsaň, Özüňi dünýä görkez».
5 Çünki doganlary-da Oňa iman etmeýärdiler. 6 Isa olara jogap berdi:
«Meniň wagtym entek gelenok, ýöne siziň üçin elmydama wagt-
dyr. 7 Sizi dünýä ýigrenip bilmez, emma Meni ýigrenýär, çünki Men
onuň işleriniň erbetdigine güwä geçýärin. 8 Siz baýrama gidiň,
Men bu baýrama gitjek däl, çünki Meniň wagtym entek dolanok».
9 Ol bu zatlary olara aýdyp, Jelilede galdy. 10 Emma doganlary baýra-
ma gidenlerinden soň, Ol-da gitdi, ýöne aç-açan däl-de, gizlin gitdi.

---

* 6:69 *Mesihdigiňe, diri Hudaýyň Ogludygyňa* – iň gadymy golýazma-
larda: «Hudaýyň Mukaddesidigiňe».

11 Ýehudylar baýramda Ony agtaryp: «Ol nirede?» diýişýärdiler.
12 Halaýygyň arasynda Ol hakda köp gürrüň boldy. Käbirleri «Ol
gowy adamdyr» diýse, başgalary «Ol halky azdyrýar» diýýärdi.
13 Ýöne ýehudylardan gorkup, hiç kim Ol hakda açyk gürrüň edip
bilmeýärdi. 14 Baýramyň ýarysy geçende, Isa ybadathana baryp,
sapak bermäge durdy. 15 Ýehudylar haýran galyp: «Bu adam hiç
ýerde okamazdan, Mukaddes Ýazgylary nireden bilýärkä?» diýiş-
ýärdiler. 16 Isa olara şeýle jogap berdi: «Meniň öwredýänlerim Özü-
miňki däl, Meni Ibereniňki. 17 Biri Hudaýyň islegini berjaý etmek
isleýän bolsa, onda Meniň öwredýänlerimiň Hudaýdandygyny ýa-da
Özümden sözleýändigimi ol biler. 18 Özünden sözleýän özi üçin
şöhrat agtarýandyr. Özüni Iberen üçin şöhrat agtarýan bolsa dogru-
çyldyr, onda nädogrulyk ýokdur. 19 Mukaddes Kanuny size Musa
bermedimi? Muňa garamazdan, siziň hiç biriňiz kanuny berjaý etme-
ýärsiňiz. Näme üçin Meni öldürjek bolýarsyňyz?» 20 Halaýyk Oňa:
«Sen jynly, kim Seni öldürjek bolýar?» diýdi. 21 Isa olara şeýle jo-
gap berdi: «Men bir iş etdim, oňa hemmäňiz haýran galdyňyz.
22 Musa size sünneti berdi, ýöne bu Musadan däl-de, ata-babalar-
dandyr – siz Sabat güni adam sünnetleýärsiňiz. 23 Musanyň kanuny
bozulmasyn diýip, Sabat güni sünnet edilýän bolsa, onda Sabat
güni bir adamy büs-bütin sagaldandygym üçin Meni ýazgarmaňyz
näme? 24 Daş görnüşe görä höküm çykarman, adyllyk bilen höküm
çykaryň».

Isa Mesihmidir?

25 Bu ýerde iýerusalimlileriň käbiri: «Öldürjek bolýanlary bu
Adam dälmi? 26 Bu, ine, açyk gürrüň berip dur, Oňa hiç zat diýme-
ýärler, biziň başlyklarymyz Munuň Mesihdigini, hakykatdan hem
bilýän bolaýmasynlar?! 27 Ýöne biz bu Adamyň nirelidigini bilýä-
ris. Mesih gelende bolsa Onuň nirelidigini hiç kim bilmez» diýiş-
diler. 28 Onsoň Isa ybadathanada sapak berip durka, şeýle diýip
gygyrdy: «Siz Meni hem tanaýarsyňyz, hem nirelidigimi bilýärsiňiz.
Ýöne Men Öz-Özümden gelemok, Meni Iberen hakdyr, siz Ony
tanamaýarsyňyz. 29 Men Ony tanaýaryn, çünki Men Ondandyryn.
Meni iberen Oldur».

30 Şondan soň Ony tutjak boldular, ýöne hiç kim Oňa el uzatma-
dy, çünki Onuň wagty entek gelmändi. 31 Halaýygyň köpüsi Oňa
iman edip, şeýle diýdi: «Mesih gelende, Şunuňkydan köp alamat
görkezermi?» 32 Fariseýler Isa hakda halk arasyndaky bu pyşyrdylary
eşitdiler. Onsoň baş ruhanylar, fariseýler Ony tutmak üçin serker-
deleri ýolladylar. 33 Isa şeýle diýdi: «Men ýene az salym siziň ýa-
nyňyzda galyp, soňra Özümi Iberene giderin. 34 Siz Meni gözlärsi-
ňiz, ýöne tapmarsyňyz. Meniň barjak ýerime siz baryp bilmersiňiz».
35 Onsoň ýehudylar biri-birine: «Bu Adam, biz tapyp bilmez ýa-
ly, nirä gitjekkä? Grekleriň arasyna dagap gidenleriň ýanyna baryp,
greklere sapak berjekmikä? 36 Munuň „Meni gözlärsiňiz, ýöne tap-
marsyňyz, Meniň barjak ýerime baryp bilmersiňiz“ diýýäni näme-
kä?» diýişdiler.
37 Baýramyň soňky uly gününde Isa ör turup gygyrdy: «Suwsa-
ýanlar Meniň ýanyma gelsin, içip gansyn. 38 Kim Maňa iman etse,
Ýazgyda aýdylyşy ýaly, onuň içinden dirilik suwunyň bulaklary
akar». 39 Ol muny Özüne iman edenleriň soňra aljak Ruhy barada
aýdýardy. Olara entek Mukaddes Ruh inmändi, çünki Isa entek
şöhratlandyrylmandy. 40 Halaýykdan käbirleri bu sözi eşidip: «Bu,
hakykatdan hem, şol geljek pygamberdir» diýdiler. 41 Başgalary:
«Bu Mesihdir» diýdiler, emma käbirleri: «Mesih Jelileden gelme-
limidi? 42 Ýazgyda „Mesih Dawudyň neslinden, Dawudyň obasy
Beýtullahamdan geler“ diýip ýazylmanmy näme?» diýdiler. 43 Şeý-
lelikde, halaýygyň arasynda Isa barada agzalalyk döredi. 44 Olar-
dan käbirleri Ony tutmak islediler, ýöne hiç kim Oňa el degirmedi.

Ýehudy ýolbaşçylarynyň imansyzlygy

45 Serkerdeler gaýdyp gelenlerinde, baş ruhanylar, fariseýler
olardan: «Näme üçin Ony getirmediňiz?» diýip soradylar. 46 Ser-
kerdeler: «Hiç kim hiç haçan bu Adamyňky ýaly* geplemändi» di-
ýip jogap berdiler. 47 Fariseýler olara şeýle diýdiler: «Siz-de aldan-
dyňyzmy? 48 Başlyklardan ýa fariseýlerden Oňa iman eden barmy?
49 Mukaddes Kanuny bilmeýän bu halka nälet!» 50 Içlerinden biri,

* 7:46 *Bu Adamyňky ýaly* – iň gadymy golýazmalarda: «beýle».

ozal Isanyň ýanyna baran Nikodimos olara: 51 «Kanunymyz bir
adamy öňürti diňlemän, onuň näme edenini bilmän, höküm edýär-
mi?» diýdi. 52 Oňa: «Sen-de jelilelimi? Mukaddes Kitaba seret: Je-
lileden hiç wagt pygamber çykmaz» diýdiler. 53 Soňra hemmesi
öýli-öýüne gitdi.

8-NJI BAP

Zynada tutulan aýal

1 Isa Zeýtun dagyna gitdi. 2 Dağdan ýene ybadathana bardy.
Ähli halk Onuň ýanyna geldi; Isa olara sapak bermäge başlady.
3-4 Kanunçylar bilen fariseýler zyna üstünde tutulan bir aýaly alyp
geldiler. Olar ony ortada duruzdylar we Isa ýüzlenip, şeýle diý-
diler: «Mugallym, bu aýal zyna üstünde tutuldy. 5 Musa kanunda
bular ýalylary daşlap öldürmegi buýrupdyr. Sen näme diýýärsiň?»
6 Olar muny Isany synap, aýyplamak üçin bir tutaryk tapjak bolup
aýtdylar. Emma Ol eglip, barmagy bilen ýere bir zatlar ýazýardy.
7 Ondan soramagy dowam etdirenlerinde, Isa dikelip: «Siziň ara-
ňyzda kimiň günäsi ýok bolsa, bu aýala daşy ilki şol atsyn» diýdi.
8 Ol ýene-de eglip ýere ýazmaga durdy. 9 Muny eşidenlerinde, wyž-
danlary ynjalyksyzlandy, ýaşulusyndan başlap soňkusyna çenli ýe-
ke-ýekeden gitdiler. Isa ýeke galdy, aýal hem şol ýerdedi. 10 Isa di-
kelende, aýaldan başga hiç kimi görmänsoň oňa: «Naçar, ýaňkylar
hany? Saňa hiç kim jeza bermedimi?» diýdi. 11 Aýal: «Eý Aga, hiç
kim» diýdi. Isa: «Onda, saňa Men hem jeza bermeýärin, gidiber,
ýöne indi günä iş etme» diýdi.

Hak güwälik

12 Isa ýene-de halka ýüzlenip şeýle diýdi: «Men dünýäniň nuru-
dyryn. Meniň yzyma eýeren garaňkylykda gezmez, onda ýaşaýyş
nury bolar». 13 Fariseýler Oňa: «Sen Özüň hakda güwälik edýärsiň,
Seniň güwäligiň hak däl» diýdiler. 14 Isa olara şeýle jogap berdi:
«Özüm hakda güwälik edýän hem bolsam, Meniň güwäligim hak-
dyr, çünki Men nireden gelip, nirä barýanymy bilýärin, ýöne Me-
niň nireden gelenimi ýa nirä barýanymy siz bilmeýärsiňiz. 15 Siz
tene – bedene garap höküm çykarýarsyňyz, Men hiç kimiň üstünden

hököm çykarmaýaryn. 16 Men hököm çykaraýsam-da, hökümim
hakdyr, çünki Men ýeke däl-de, Özümi iberen Ata bilendirin. 17 Iki
adamyň güwäliginiň hakdygy bolsa siziň kanunyňyzda ýazylgy-
dyr. 18 Men Özüm hakda güwälik edýärin, Meni iberen Ata-da
Men hakda güwälik edýär». 19 Onsoň Oňa: «Seniň Ataň nirede?»
diýdiler. Isa olara jogap berip: «Siz ne Meni, ne-de Meniň Atamy
tanaýarsyňyz. Meni tanaýan bolsaňyz, Meniň Atamy-da tanardy-
ňyz» diýdi. 20 Ol bu sözleri ybadathanada sapak berip durka, sada-
ka sandygynyň ýanynda aýtdy, ýöne hiç kim Oňa ýapyşmady, çün-
ki Onuň wagty entek gelmändi. 21 Isa olara ýene: «Men barýaryn,
siz Meni agtararsyňyz, günäňiziň içinde ölersiňiz, ýöne Meniň bar-
ýan ýerime baryp bilmersiňiz» diýdi. 22 Ýehudylar: «Ol Özüni öl-
dürjekmikä? Çünki Meniň barýan ýerime baryp bilmersiňiz diý-
ýär» diýişdiler. 23 Isa olara şeýle diýdi: «Siz aşakdansyňyz, Men
ýokardandyryn; siz bu dünýädensiňiz, Men bu dünýäden däldirin.
24 Munuň üçin Men size „günäli ölersiňiz“ diýdim, çünki Meniň
Biribardygyma iman etmeseňiz, günäli ölersiňiz». 25 «Sen kimsiň?»
diýip, Ondan soradylar. Isa olara şeýle jogap berdi: «Ozal-başdan
size näme aýdan bolsam, Şolduryn. 26 Siz hakda aýtjak, hököm et-
jek zatlarym köp. Meni Iberen hakdyr, Men Ondan eşidenlerimi
dünýä aýdýaryn». 27 Olar Onuň Ata barada aýdýandygyna düşün-
mediler. 28 Soňra Isa olara şeýle diýdi: «Ynsan Ogluny ýokaryk gal-
dyran mahalyňyz, şonda Onuň Mendigimi we Meniň Öz-Özümden
hiç zat etmän, diňe Atanyň Maňa öwredenlerini aýdandygymy biler-
siňiz. 29 Meni Iberen Meniň bilendir; Ol Meni ýalňyz goýmady,
çünki Men hemişe Oňa ýaraýan zatlary edýärin». 30 Bulary aýdan-
da köp adamlar Oňa iman etdiler.

Ybraýymyň perzentleri – iblisiň perzentleri

31 Onsoň, Isa Özüne iman eden ýehudylara şeýle diýdi: «Meniň
sözümi tutsaňyz, hakykatdan hem Meniň şägirtlerim bolarsyňyz;
32 Siz hakykaty bilersiňiz, hakykat-da sizi azat eder». 33 «Biz Ybra-
ýymyň perzentleridiris, hiç haçan hiç kime gul bolan däldiris. Se-
niň „Azat bolarsyňyz“ diýýäniň näme?» diýip, olar Onuň Özünden
soradylar. 34 Isa olara şeýle jogap berdi: «Men size hakykatyny

aýdýaryn, günä edýän kişi günäniň guludyr. 35 Gul öýde hemişelik
galmaz, ýöne Ogul hemişelik galar. 36 Şonuň üçin hem Ogul sizi
azat etse, siz, hakykatdan hem azat bolarsyňyz. 37 Siziň Ybraýymyň
perzentleridigiňizi bilýärin, ýöne siz Meni öldürmegiň kastynda,
çünki Meniň sözüm siziň içiňizde ýer tutmaýar. 38 Men Atamyň
ýanynda görenlerimi aýdýaryn, siz hem öz ataňyzdan görenleriňizi
edýärsiňiz». 39 Olar Oňa: «Biziň atamyz Ybraýymdyr» diýdiler. Isa
olara şeýle diýdi: «Siz Ybraýymyň perzentleri bolýan bolsaňyz,
Ybraýymyň işlerini ederdiňiz. 40 Emma siz Meni, Hudaýdan eşiden
hakykatyny aýdýan Adamy öldürmäge synanyşýarsyňyz. Ybraýym
beýle zady etmändi. 41 Siz öz ataňyzyň işlerini edýärsiňiz». Olar
Oňa: «Biz zynadan doglan däl, biziň diňe bir Atamyz bar, Ol hem
Hudaý» diýdiler. 42 Isa olara şeýle diýdi: «Hudaý siziň ataňyz bolsa-
dy, onda, siz Meni söýerdiňiz, çünki Men Hudaýdan çykyp geldim,
Öz-Özümden gelemok, Meni Ol iberdi. 43 Näme üçin Meniň aýd-
ýanlaryma düşünmeýärsiňiz? Çünki siz Meniň sözümi diňläp bilme-
ýärsiňiz. 44 Siziň ataňyz iblis, siz ataňyzyň dilegini berjaý etmek is-
leýärsiňiz. Ol owaldan ganhordy, hiç wagt hakykatyň tarapdary bol-
mady, çünki onda hakykat ýok. Ol ýalan sözlän mahaly öz-özünden
sözleýär, çünki ol ýalançy, ýalanyň atasy. 45 Maňa bolsa hakykaty
aýdýanlygym üçin iman etmeýärsiňiz. 46 Siziň haýsyňyz maňa günä
ýöňkäp bilersiňiz? Eger Men hakykaty aýdýan bolsam, onda näme
üçin siz Maňa iman etmeýärsiňiz? 47 Hudaýdan gelen Hudaýyň söz-
lerini diňleýändir. Siz diňlemeýärsiňiz, çünki siz Hudaýdan däl».

Isanyň şöhraty

48 Ýehudylar Oňa: «Sen samariýalysyň, Sen jynly diýýänimiz dogry
dälmi?» diýdiler. 49 Isa olara şeýle jogap berdi: «Men jynly däl,
Men diňe Atamy hormatlaýaryn, emma siz Meni hormatlamaýar-
syňyz. 50 Men Özüme şöhrat agtarmaýaryn, muny agtarýan we hö-
küm çykarýan Biri bar. 51 Men size hakykatyny aýdýaryn, Meniň sö-
zümi tutan adam asla ölüm görmez». 52 Ýehudylar Oňa şeýle diýdiler:
«Seniň jynlydygyňy indi bildik. Ybraýym-da öldi, pygamberler-de;
ýöne Sen: „Meniň sözümi tutan adam asla ölümden datmaz“ diýýär-
siň. 53 Sen atamyz Ybraýymdan ulumy? Ol öldi, pygamberler-de

öldi. Sen Özüňi kimdirin öýdýärsiň?» 54 Isa olara şeýle jogap berdi:
«Men Özümi şöhratlandyrsam, onda bu şöhrat puç bolar. Meni şöh-
ratlandyrýan Meniň Atamdyr; siz Oňa Hudaýymyz diýýärsiňiz.
55 Ýöne Ony tanamaýarsyňyz, Men Ony tanaýaryn. Eger Ony tana-
maýaryn diýsem, onda Men hem siziň ýaly ýalançy bolaryn. Men
Ony tanaýaryn, Onuň sözüni tutýaryn. 56 Siziň ataňyz Ybraýym
Meniň günlerimi görjekdigine şatlanýardy; ol gördi we şatlandy».
57 «Heniz elli ýaşa-da barmadyk halyňa Sen Ybraýymy gördüň-
mi?» diýip, ýehudylar Ondan soradylar. 58 Isa olara: «Men size ha-
kykatyny aýdýaryn, Ybraýym dogulmazyndan öň hem Men bardy-
ryn» diýdi. 59 Şonda Oňa zyňmak üçin daş aldylar, emma Isa giz-
lendi we ybadathanadan çykyp gitdi.

9-NJY BAP

Kör sagaldylýar

1 Geçip barýarka, Isa bir doga kör adamy gördi. 2 Şägirtleri On-
dan: «Mugallym, bu adamyň kör bolup dogulmagyna kim günäkär,
munuň özümi ýa ene-atasy?» diýip soradylar. 3 Isa olara şeýle jo-
gap berdi: «Ne munuň özi günä etdi, ne-de ene-atasy; bu onda Hu-
daýyň işleriniň görkezilmegi üçin boldy. 4 Özümi Ibereniň işlerini
Men gündiz etmeli. Gije ýetip gelýär, şonda hiç kim işläp bilmez.
5 Men dünýädekäm, dünýäniň nurudyryn». 6 Ol şeýle diýip, ýere
tüýkürdi-de, tüýküliginden palçyk ýasady, palçygy bolsa körüň gö-
züne sürtdi. 7 Onsoň oňa: «Git-de, Siloam* howzunda ýuwun» diý-
di. Ol gidip ýuwundy, yzyna gaýdyp gelende, onuň gözi açykdy.
8 Goňşulary we onuň dilegçilik edip ýörenini ozal görenler: «Şu ýer-
de oturyp, dilegçilik edýän şu dälmidi?» diýdiler. 9 Käbirleri: «Şol»
diýdiler; käbirleri: «Ýok, bu diňe şoňa meňzeş» diýdiler. Ýöne onuň
özi: «Men» diýdi. 10 Oňa: «Onda gözleriň nähili açyldy?» diýdiler.
11 Ol: «Isa diýilýän adam palçyk ýasap, gözüme sürtdi-de: „Siloa-
ma git-de, ýuwun“ diýdi. Men hem gidip ýuwundym, gözlerim
açyldy» diýip jogap berdi. 12 Oňa: «Ol nirede?» diýdiler. Ol: «Bil-
meýärin» diýdi.

---

* 9:7 *Siloam* – «iberilen».

Fariseýleriň soraglary

13 Ozal kör bolan bu adamy fariseýleriň ýanyna getirdiler. 14 Isa-
nyň palçyk ýasap, onuň gözüni açan güni Sabatdy. 15 Fariseýler-de
onuň gözüniň nähili açylanyny soradylar. Ol olara: «Ol meniň gö-
züme palçyk sürtdi, onsoň ýuwundym. Indi men görýärin» diýip
jogap berdi. 16 Fariseýleriň käbirleri: «Ol adam Hudaýdan däl, çün-
ki Sabat gününi tutmaýar» diýdiler. Başgalary bolsa: «Bir günäkär
adam beýle alamatlary nähili görkezip biler?» diýdiler. Olaryň ara-
syna agzalaçylyk düşdi. 17 Olar ýene-de körden: «Gözüňi açan şol
Adam barada näme diýýärsiň?» diýip soradylar. Ol hem: «Ol bir
pygamber» diýdi. 18 Ýehudylar gözleri açylan adamyň ejesi bilen
kakasyny çagyryp soraýançalar, onuň ozal kör bolup, indi gözleri-
niň açylandygyna ynanmadylar. 19 Olardan: «Kör doguldy diýýän
ogluňyz şumy? Indi bu nädip görýär?» diýip soradylar. 20 Onuň
ejesi bilen kakasy olara şeýle jogap berdi: «Munuň öz oglumyzdy-
gyny, kör doglandygyny bilýäris. 21 Ýöne onuň indi nädip görýän-
digini ýa-da onuň gözüni kimiň açandygyny biz bilmeýäris. Ol in-
di bir ýetişen ýigit, özünden soraň, özi aýdyp bersin». 22 Onuň ejesi
bilen kakasy ýehudylardan gorkularyna şeýle diýdiler, çünki ýehu-
dylar Onuň Mesihdigini ykrar eden adamy sinagogadan kowmak
barada dil birikdiripdiler. 23 Şonuň üçin onuň ejesi bilen kakasy:
«Ol bir ýetişen ýigit, özünden soraň» diýdiler. 24 Şeýlelik bilen, fa-
riseýler ozalky köri ikinji gezek çagyryp, oňa: «Hudaýy şöhratlan-
dyr, biz ol adamyň günäkärdigini bilýäris» diýdiler. 25 Ol: «Onuň
günäkärdigini ýa däldigini bilmeýärin. Men bir zady bilýärin: ozal
kördüm, indi görýärin» diýip jogap berdi. 26 «Ol saňa näme etdi?
Gözüňi nädip açdy?» diýip, ondan ýene soradylar. 27 Ol bulara
şeýle jogap berdi: «Men ýaňy aýtdym, diňlemediňiz; näme üçin ýene
eşitmek isleýärsiňiz? Ýa siz-de Onuň şägirtleri bolmakçymy?»
28 Oňa sögüp, şeýle diýdiler: «Onuň şägirdi – sen, biz Musanyň şä-
girtleridiris. 29 Biz Hudaýyň Musa bilen gepleşendigini bilýäris; bu
Adamyň bolsa nirelidigini-de bilmeýäris». 30 Ýaňky adam olara
şeýle jogap berdi: «Haýran galaýmaly! Siz Onuň nirelidigini-de bil-
meýärsiňiz, Ol bolsa meniň gözümi açdy. 31 Hudaýyň günäkärleri

diňlemeýändigini bilýäris, ýöne biri hudaýhon bolsa, Onuň islegini
berjaý etse, Hudaý ony diňleýär. 32 Doga körüň gözüniň açylmagy
henize çenli eşidilen zat däl. 33 Bu Adam Hudaýdan bolmadyk bolsa,
onda hiç bir zat edip bilmezdi». 34 Oňa: «Sen bütinleý günä içinde
doglup, indi bize sapak berjek bolýarsyňmy?» diýdiler. Şeýlelikde,
ony kowup goýberdiler.

Ruhy körlük

35 Ony kowup goýberenlerini eşiden Isa ýaňky adamy tapyp:
«Sen Hudaýyň Ogluna* iman edýärmisiň?» diýdi. 36 Ol hem Oňa
jogap berip: «Eý aga, Oňa iman eder ýaly, Ol kim?» diýdi. 37 Isa
oňa: «Sen Ony gördüň, Ol seniň bilen gepleşip dur» diýdi. 38 Ol hem:
«Ýa Reb, iman edýärin» diýip, Oňa sežde etdi. 39 Isa oňa: «Men bu
dünýä görmeýänler görsün, görýänler kör bolsun diýip, hököm et-
mäge geldim» diýdi. 40 Muny diňläp duran fariseýleriň käbiri Oňa:
«Onda biz-de körmi?» diýdiler. 41 Isa olara: «Kör bolan bolsaňyz,
günäňiz bolmazdy, ýöne görýäris diýýäniňiz üçin günäňiz aýryl-
maýar» diýdi.

10-NJY BAP

Oňat çopan

«1 Hakykatdan-da, Men size dogrusyny aýdýaryn, goýun agyly-
na gapysyndan girmän, başga ýerinden aşyp girýän ogrudyr, ga-
rakçydyr. 2 Gapydan girýän goýunlaryň çopanydyr. 3 Sakçy oňa
gapyny açyp berýändir. Goýunlar çopanyň sesini eşidýändir. Ço-
pan hem goýunlaryny atma-at çagyryp, olary daşaryk çykarýandyr.
4 Goýunlaryny daşaryk çykarandan soň, olaryň öňünden ýöreýändir,
onuň sesini tanaýan goýunlar bolsa onuň yzyna düşýändir. 5 Olar
kesekiniň yzyna düşýän däldir, ondan gaçýandyr, sebäbi kesekiniň
sesini tanaýan däldirler». 6 Isa olara tymsal aýtdy, ýöne olar onuň
manysyna düşünmediler. 7 Isa ýene-de olara şeýle diýdi: «Men size
hakykatyny aýdýaryn, Men goýunlaryň agylyna gapydyryn. 8 Men-
den öň gelenleriň ählisi ogrudyr, garakçydyr; ýöne goýunlar olary

* 9:35 *Hudaýyň Ogluna* – iň gadymy golýazmalarda: «Ynsan Ogluna».

diňlemediler. 9 Men gapydyryn. Menden giren halas bolar. Ol girer,
çykar, öri tapar. 10 Ogry diňe ogurlap öldürmek, heläk etmek üçin
gelýändir. Emma Men olarda ýaşaýyş bolsun, gurply ýaşaýyş bolsun
diýip geldim. 11 Men gowy çopandyryn. Gowy çopan goýunlary üçin
janyny pida edýändir. 12 Çopan däl-de, diňe hakyna tutulan adam
bolsa möjegiň gelýänini görüp, goýunlar özüniňki bolmansoň, ola-
ry taşlap gaçýandyr. Möjek-de olary gapyp dargadýandyr. 13 Çünki
ol hakyna tutulandyr. Ol goýunlaryň gamyny iýmez. 14 Men gowy
çopandyryn; Özümiňkileri tanaýandyryn, olar-da Meni tanaýandyr.
15 Atamyň Meni, Meniň-de Atany tanaýşym ýaly tanaýandyrlar. Men
goýunlar üçin janymy pida edýärin. 16 Meniň bu agyldakylardan
başga-da goýunlarym bar. Men olary hem ýygnamalydyryn. Olar
hem Meniň sesimi eşider. Onsoň bir süri, bir çopan bolar. 17 Jany-
my gaýtadan almak üçin pida edýänligim sebäpli Ata Meni söýýär.
18 Janymy Menden hiç kim almaýar, Özüm pida edýärin. Meniň
ony pida etmäge-de, ony gaýtadan almaga-da ygtyýarym bar. Men
bu buýrugy Atamdan aldym». 19 Bu sözler sebäpli, ýehudylaryň ara-
syna ýene-de agzalalyk aralaşdy. 20 Olaryň köpüsi: «Ol jynly, Ol
däliräpdir. Näme üçin siz Ony diňleýärsiňiz?» diýdiler. 21 Başgalary
bolsa: «Bular jynly adamyň aýtjak sözleri däl. Jyn körleriň gözüni
açyp bilermi?» diýdiler.

Ýehudylaryň imansyzlygy

22 Iýerusalimde ybadathananyň açylyşynyň ýyllyk baýramy bol-
dy. Gyşdy. 23 Isa ybadathanada Süleýmanyň eýwanynda gezmeläp
ýördi. 24 Ýehudylar Onuň daşyna üýşüp: «Sen haçana çenli bizi
alasarmyk edip ýörjek? Mesih bolsaň, açygyny aýt» diýdiler. 25 Isa
olara şeýle jogap berdi: «Men size aýtdym, ýöne siz iman etmeýärsi-
ňiz. Atamyň ady bilen eden işlerim Maňa güwälik edýär. 26 Ýöne siz
iman etmeýärsiňiz, çünki size aýdyşym ýaly, siz Meniň goýunla-
rymdan däl. 27 Meniň goýunlarym sesime gulak asýar, Men hem
olary tanaýaryn, olar Meniň yzyma düşýärler. 28 Men olara ebedi
ýaşaýyş bererin. Olar asla heläk bolmaz, hiç kim olary Meniň elim-
den kakyp almaz. 29 Olary Maňa beren Atam hemmeden uludyr.
Atamyň elinden olary hiç kim alyp bilmez. 30 Atam Ikimiz birdiris».

31 Ýehudylar Ony daşlajak bolup, ýene ýerden daş aldylar. 32 Isa ola-
ra: «Men Atam tarapyndan size köp ýagşylyklar etdim. Bularyň
haýsysy üçin siz Meni daşlajak bolýarsyňyz?» diýdi. 33 Ýehudylar
Oňa: «Biz Seni ýagşy iş edýänligiň üçin däl, Hudaýa dil ýetirýänli-
giň üçin, ýagny ynsan halyňa Özüňi Hudaý saýýanlygyň üçin daş-
lajak bolýarys» diýdiler. 34 Isa olara şeýle diýdi: «„Men aýtdym,
siz taňrylarsyňyz“ diýip, siziň kanunyňyzda ýazylgy dälmi näme?
35 Mukaddes kanun özlerine Hudaýyň sözleri gelenleri taňrylar diýip
atlandyran bolsa, şonuň bilen Ýazgy bozulmaýar ahyryn. 36 Şeýle
bolsa, Men Hudaýyň Ogly diýýänim üçin siz Atanyň saýlap, dünýä
iberen Adamyna näme üçin Hudaýa dil ýetirýär diýýärsiňiz? 37 Men
Atamyň işlerini etmeýän bolsam, onda Maňa iman etmäň. 38 Eger-de
ol işleri edýän bolsam, onda Maňa ynanmasaňyz-da, Atamyň Men-
dedigini we Meniň Atadadygymy bilip, oňa göz ýetirer ýaly, edýän
işlerime ynanyň». 39 Şonda Ony ýene tutmaga synanyşdylar, ýöne
Isa olaryň ellerinden sypyp gitdi. 40 Isa ýene-de Iordanyň aňyrsyna,
Ýahýanyň ozallar çokundyrýan ýerine baryp, şol ýerde galdy. 41 Köp
adamlar Onuň ýanyna gelip: «Ýahýa hiç hili alamat görkezmedi,
ýöne onuň bu Adam hakda aýdanlarynyň bary çyn eken» diýişdi-
ler. 42 Şeýlelikde, köp adamlar ol ýerde Oňa iman etdi.

11–NJI BAP

Lazaryň ölümi

1 Merýem bilen onuň uýasy Martanyň obasy bolan Beýtaniýadan
Lazar atly bir adam syrkawdy. 2 Merýem Rebbiň üstüne atyr ysly
ýag çalyp, Onuň aýagyny öz saçy bilen süpürip guradan aýaldy.
Onuň dogany Lazar syrkawdy. 3 Şeýlelikde, uýalar: «Ýa Reb, Se-
niň söýýän adamyň syrkaw ýatyr» diýip, Isa habar ýolladylar. 4 Isa
muny eşidende: «Bu syrkawlyk ölüm üçin däl-de, Hudaýyň Ogly ol
arkaly şöhratlanar ýaly, Hudaýyň şöhraty üçindir» diýdi. 5 Isa Mar-
tany, onuň uýasyny we Lazary gowy görýärdi. 6 Onuň syrkawdy-
gyny eşidende, Isa şol bolýan ýerinde iki gün galdy. 7 Onsoň şägirtle-
rine: «Ýene Ýahuda gideliň» diýdi. 8 Şägirtleri Oňa: «Mugallym,
ýehudylar Seni ýaňy daşlamaga synanyşdylar, Sen ýene-de şol
ýere gitjek bolýarsyňmy?» diýdiler. 9 Isa olara şeýle jogap berdi:

«Gündizde on iki sagat bar dälmi? Gündiz gezýän adam büdremez,
çünki ol bu dünýäniň nuruny görýändir. 10 Ýöne adam gije gezse,
büdrär, çünki onda nur ýokdur». 11 Soňra Isa olara: «Dostumyz La-
zar uklap ýatyr, diňe şony oýarmak üçin barýaryn» diýdi. 12 Şägirt-
leri Oňa: «Ýa Reb, uklan bolsa sagalar» diýdiler. 13 Isa onuň ölendigi
hakda gürrüň edýärdi, ýöne olar adaty ukudyr öýdýärdiler. 14 Şeý-
lelikde, Isa olara açygyny aýtdy: «Lazar ölüpdir. 15 Men siz iman
edersiňiz diýip, şol ýerde bolmanlygyma siziň üçin şat, ýöne indi
onuň ýanyna gideliň». 16 Didimos (Ekiz) diýilýän şägirt Tomas ýol-
daşlaryna: «Onuň bilen öler ýaly, biz-de gideliň» diýdi.

Marta bilen Merýem ýas tutýar

17 Isa gelende, Lazaryň gabyrda ýatanyna dört gün bolan eken.
18 Beýtaniýa Iýerusalimden üç kilometre golaý uzakdady. 19 Do-
ganlarynyň ölümi zerarly, Marta bilen Merýeme göwünlik berjek
bolup, bu ýere köp ýehudy gelipdi. 20 Marta Isanyň gelýänini eşi-
dip, Ony garşylamaga gitdi, Merýem bolsa öýde galdy. 21 Marta Isa:
«Ýa Reb, Sen şu ýerde bolan bolsaň, doganym ölmezdi. 22 Häzir
hem Hudaýdan näme dileseň, Onuň dilegiňi bitirjegini bilýärin»
diýdi. 23 Isa oňa: «Doganyň direler» diýdi. 24 Marta bolsa: «Men
ahyret güni boljak kyýamatda onuň direljegini bilýärin» diýdi. 25 Isa
oňa şeýle diýdi: «Direliş-de, ýaşaýyş-da Mendirin, Maňa iman eden
ölse-de, ýaşar. 26 Her bir ýaşaýan we Maňa iman edýän asla ölmez.
Sen muňa ynanýarsyňmy?» 27 Ol Oňa: «Hawa, ýa Reb, men Seniň
Hudaýyň dünýä inen Ogly Mesihdigiňe iman etdim» diýdi. 28 Ol
muny aýdyp, gitdi-de, uýasy Merýemi ýaşyrynlyk bilen çagyryp:
«Mugallym şu ýerde, seni çagyrýar» diýdi. 29 Merýem muny eşiden
badyna tiz ýerinden turup, Isanyň ýanyna gitdi. 30 Isa entek oba bar-
mandy, Ol heniz hem Martanyň garşylan ýerindedi. 31 Öýde Merýe-
miň ýanynda bolup, oňa göwünlik berýän ýehudylar onuň howul-ha-
lat ýerinden turup, çykyp gidenini görenlerinde, aglamak üçin gab-
ra tarap barýandyr öýdüp, onuň yzyndan gitdiler. 32 Merýem Isanyň
duran ýerine gelende, Ony gördi, Onuň aýagyna ýykylyp: «Ýa
Reb, Sen şu ýerde bolan bolsaň, doganym ölmezdi» diýdi. 33 Isa
onuň we onuň bilen bile gelen ýehudylaryň aglaýanyny görende,

çuňňur gynanyp, ýüregi gyýyldy. 34 Ol: «Ony nirede jaýladyňyz?»
diýip sorady. Oňa: «Ýa Reb, bar-da, Özüň göräý» diýdiler. 35 Isa
aglady. 36 Ýehudylar: «Ol ony, gör, nähili söýýän eken!» diýişdiler.
37 Käbirleri bolsa: «Körüň gözüni açan bu Adam munuň-da ölmez-
ligi üçin bir zat edip bilmezmidi?» diýişdiler.

Isa Lazary direldýär

38 Şol wagt Isa ýene-de gynanyp, gabryň ýanyna bardy. Gabyr
bir gowakdy, onuň agzyna bolsa daş goýupdylar. 39 Isa: «Daşy aý-
ryň» diýdi. Merhumyň uýasy Marta Oňa: «Ýa Reb, ol indi porsan-
dyr, onuň gabyrda ýatanyna dört gün boldy» diýdi. 40 Isa oňa:
«Men saňa „Iman etseň, Hudaýyň şöhratyny görersiň“ diýmedim-
mi?» diýdi. 41 Şeýlelikde, daşy aýyrdylar. Isa gözüni Göge dikip,
şeýle diýdi: «Eý Ata, dilegimi eşideniň üçin Saňa şükür edýärin.
42 Meni hemişe eşidýändigiňi bilýärin, ýöne Men muny töwerek-
däki halaýyk sebäpli, Meni Seniň iberendigiňe ynansynlar diýip
aýtdym». 43 Şu sözlerden soň Ol gaty ses bilen: «Lazar, daşaryk
çyk!» diýip gygyrdy. 44 Elleri, aýaklary kepene dolanan, ýüzi ýag-
lyk bilen saralan öli gabyrdan çykdy. Isa olara: «Onuň daňylaryny
çözüň-de, goýberiň, gitsin» diýdi.

Isany öldürmek barada dildüwşük

45 Şeýlelikde, Merýemiň ýanyna gelen, Isanyň eden işini gören
ýehudylaryň köpüsi Oňa iman etdiler. 46 Birnäçesi bolsa baryp,
Isanyň edenlerini fariseýlere aýtdylar. 47 Onsoň baş ruhanylardyr
fariseýler mejlis çagyryp, şeýle diýdiler: «Näme etmeli? Bu Adam
köp alamat görkezýär. 48 Oňa ýol bersek, onda hemmeler Oňa
iman eder, rimliler hem gelip, ýurdumyzy-da, halkymyzy-da eýelär».
49 Olaryň biri, şol ýyl baş ruhany bolan Kaýafa olara: «Siz hiç zady
bilmeýärsiňiz. 50 Ähli halkyň heläk bolmagynyň deregine bir ada-
myň halk üçin ölmeginiň bize* peýdalydygyna düşünmeýärsiňiz»
diýdi. 51 Ol muny öz-özünden aýtman, eýsem, şol ýyl baş ruhany
bolanlygyndan, Isanyň halk üçin öljegini pygamberlik edip aýtdy.

* 11:50 *Bize* – iň gadymy golýazmalarda: «size».

52 Ol diňe halk üçin hem däl-de, Hudaýyň dagynyk perzentlerini
birleşdirmek üçin hem ölmelidi. 53 Şeýlelikde, şol günden başlap,
Ony öldürmegi ýüreklerine düwdüler. 54 Şondan soň Isa ýehudy-
laryň arasynda aç-açan gezmän, ol ýerden çöllügiň gyrasyndaky
Efraim diýen şähere gidip, şägirtleri bilen bile şol ýerde galdy.
55 Ýehudylaryň Pesah baýramy ýakynlapdy. Ýurduň ähli künjek-
lerinden gelen köp adamlar Pesahdan öň özlerini tämizlemek üçin
Iýerusalime gelipdiler. 56 Olar Isany agtarýardylar, ybadathanada
durkalar biri-birlerine: «Näme diýýärsiňiz, Ol baýrama gelmez-
mikä?» diýişýärdiler. 57 Baş ruhanylar bilen fariseýler Ony tutmak
üçin Onuň nirededigini kim bilýän bolsa, görkezsin diýip buýruk
beripdiler.

12-NJI BAP

Isa Beýtaniýada

1 Isa Pesahdan alty gün öň Beýtaniýa bardy. Ölen we Isa tara-
pyndan direldilen Lazar şol ýerde ýaşaýardy. 2 Ol ýerde Isanyň ha-
tyrasyna nahar berildi. Marta hyzmat edýärdi, Lazar bolsa Isa bilen
saçak başynda oturanlaryň biridi. 3 Onsoň Merýem bir gadak gym-
mat bahaly nardyň sap-arassa ýagyny alyp, Isanyň aýagyna çaldy,
saçy bilen süpürip guratdy. Öýüň içi ýagyň ýakymly ysyndan dol-
dy. 4 Şol wagt Onuň şägirtleriniň biri, Oňa haýynlyk etmegi ýüre-
gine düwen Simunyň ogly Iuda Iskariot: 5 «Näme üçin bu ýag üç
ýüz dinara satylyp, garyplara berilmedi?» diýdi. 6 Ol muny garyp-
laryň gamyny iýýänligi üçin däl-de, öz ogrulygy üçin aýdýardy.
Çünki olaryň pul torbasyny göteren bolup, näme berilse, özi alyp
ýördi. 7 Emma Isa şeýle diýdi: «Naçara degmäň, ol muny Meniň
jaýlanjak günüm üçin saklady. 8 Çünki garyplar hemişe siziň ýany-
ňyzda bolar, ýöne Men hemişe siziň ýanyňyzda bolmaryn». 9 Ýe-
hudylardan bir uly märeke Isanyň ol ýerdedigini eşidip, diňe bir
Isany däl, eýsem, Onuň ölümden direlden Lazaryny-da görmäge
geldiler. 10 Baş ruhanylar Lazary-da öldürmegi maslahatlaşypdylar.
11 Çünki ol sebäpli köp ýehudylar Isa iman edýärdiler.

Isanyň Iýerusalime girişi

12 Ertesi gün baýrama gelen köp halaýyk Isanyň Iýerusalime gel-
ýänini eşidende, 13 hurma şahalaryny alyp, Ony garşylamaga çyk-
dy. Adamlar: «Hosanna! Rebbiň adyndan gelýän Ysraýyl patyşasy
gutly bolsun!» diýip gygyryşdylar. 14-15 «Gorkma, eý Sion gyzy! Ine,
seniň patyşaň taýhara münüp gelýär» diýip, Ýazgyda ýazylyşy ýaly,
Isa bir taýhar tapyp, oňa mündi. 16 Şägirtleri ilki bu zatlara düşünme-
diler, ýöne bularyň Ol hakda ýazylandygy we bu zatlary Oňa özle-
riniň edendigi Isa şöhratlandyrylandan soň ýatlaryna düşdi. 17 Indi
Isanyň Lazary gabyrdan çagyryp, ony ölümden direlden mahaly
ýanynda bolan halaýyk güwä geçýärdi. 18 Onuň bu alamaty görkeze-
nini eşiden halaýyk-da, bu sebäpden Ony garşylamaga çykdy. 19 Şeý-
lelikde, fariseýler: «Görüň, hiç zada peýdaňyz degmeýär, ine, ähli
dünýä Onuň yzyna eýerdi!» diýişýärdiler.

Isa öljegini öňünden aýdýar

20 Baýramda ybadat etmäge Iýerusalime gelenleriň arasynda bir-
näçe grek-de bardy. 21 Olar Jeliläniň Betsaýda şäherinden bolan Fi-
lipusyň ýanyna gelip: «Eý aga, biz Isany görmek isleýäris» diýip,
ondan haýyş etdiler. 22 Filipus hem muny Andreasa aýtdy. Onsoň
Andreas bilen Filipus ikisi baryp, Isa aýtdylar. 23 Isa olara şeýle
jogap berdi: «Ynsan Oglunyň şöhratlanmaly wagty geldi. 24 Men
size hakykatyny aýdýaryn, bugdaý dänesi ýere gaçyp ölmese, ýal-
ňyz galar, ýöne öläýse, köp hasyl berer. 25 Janyny söýýän ony ýi-
tirýändir, bu dünýäde janyny ýigrenýän bolsa ony ebedi ýaşaýyş
üçin saklaýandyr. 26 Maňa hyzmat etjek adam yzyma eýersin. Men
nirede bolsam, Meniň hyzmatkärim-de şol ýerde bolar. Maňa hyz-
mat edeni Atam hormatlar. 27 Häzir Meniň ýüregim gysýar. Men
näme diýeýin? „Eý Ata, Meni şu pursatdan halas et“ diýeýinmi?
Men bu pursata şonuň üçin geldim ahyryn. 28 Eý Ata, adyňy şöhrat-
landyr». Şonda Gökden: «Men adymy şöhratlandyrdym we ýene-de
şöhratlandyraryn» diýen ses geldi. 29 Muny eşiden ol ýerdäki hala-
ýyk: «Gök gürledi» diýdi; başgalary bolsa: «Onuň bilen bir perişde
gepleşdi» diýdiler. 30 Isa olara şeýle jogap berdi: «Bu ses Meniň üçin

däl-de, siziň üçin geldi. 31 Indi bu dünýäniň höküm wagty boldy.
Bu dünýäniň Hökümdary indi kowlup çykarylar. 32 Ýerden ýoka-
ry göterilenimde, Men ähli ynsanlary Özüme çekerin». 33 Isa mu-
ny nähili ölüm bilen öljegine yşarat edip aýtdy. 34 Indi: «Biz Mesi-
hiň ebedi galjagyny Mukaddes Kanundan eşitdik, Sen nähili „Yn-
san Ogly ýokary göterilmelidir“ diýýärsiň? Bu Ynsan Ogly diýýäniň
kim?» diýip, halaýyk Ondan sorady. 35 Isa olara şeýle jogap berdi:
«Ýene biraz wagtlap nur siziň araňyzda bolar. Nur barka, geziň,
üstüňizi tümlük basaýmasyn, çünki tümlükde gezýän özüniň nirä
barýanyny bilýän däldir. 36 Nuruň ogullary bolmak üçin, nuruňyz
barka nura iman ediň». Isa bulary aýdansoň, olaryň ýanyndan gi-
dip gizlendi.

Ýehudylaryň kesirligi

37 Ýöne Isa olaryň gözleriniň alnynda şunça alamat görkezen
hem bolsa, olar Oňa iman etmediler. 38 Çünki Işaýa pygamberiň:
«Ýa Reb, biziň beren habarymyza kim ynandy? Rebbiň gudratly
goly kime göründi?» diýen sözleri berjaý bolmalydy. 39 Olar şu se-
bäpden iman edip bilmeýärdiler, çünki Işaýa ýene-de şeýle diýipdi:
40 «Hudaý olaryň gözlerini kör etdi, ýüreklerini gatatdy. Beýle bol-
madyk bolsa, olar görerdiler, ýürekleri bilen syzardylar we Maňa
tarap öwrülerdiler. Men bolsa olara şypa bererdim». 41 Işaýa Isanyň
şöhratyny görüp, bulary Ol hakda aýdypdyr. 42 Muňa garamazdan,
başlyklaryň köpüsi Oňa iman etdiler, ýöne welin sinagogadan ko-
wulmazlyk üçin, fariseýler zerarly, Ony ykrar etmediler. 43 Çünki
olar ynsanlaryň öwgüsini Hudaýyň öwgüsinden gowy gördüler.
44 Isa bolsa gygyryp şeýle diýdi: «Maňa iman edýän Maňa däl-de,
Meni Iberene iman edýändir. 45 Meni görýän, Meni Ibereni-de gör-
ýändir. 46 Maňa iman edýänleriň garaňkylykda galmazlary ýaly, Men
dünýä nur bolup geldim. 47 Sözlerimi eşidip, olary tutmadyk ada-
myň üstünden hem Men höküm çykarmaryn. Çünki Men dünýä-
niň üstünden höküm çykarmaga däl-de, ony halas etmäge geldim.
48 Meni ret edip, sözlerimi kabul etmeýäniň üstünden höküm çy-
karjak bardyr; Meniň aýdan sözüm ahyret güni ony höküm eder.
49 Çünki Men Öz-Özümden geplemedim. Näme aýtmalydygymy,

näme sözlemelidigimi Özümi iberen Ata Maňa buýurdy. 50 Onuň
buýrugynyň ebedi ýaşaýyşdygyny Men bilýärin. Şoňa görä, Ata
Maňa näme buýuran bolsa, Men diňe şony aýdýaryn».

13-NJI BAP

Isa şägirtleriniň aýagyny ýuwýar

1 Pesah baýramynyň öň ýanyndaky gündi. Özüniň bu dünýe bilen
hoşlaşmaly we Atanyň ýanyna gitmeli sagadynyň gelendigini Isa bil-
ýärdi. Özüniňkileri bu dünýede nähili söýen bolsa, Ol olary iň soňky
deme çenli hem hut şonuň ýaly söýdi.
2 Agşam nahary çagydy. Isa haýynlyk etmegi Simunyň ogly
Iuda Iskariotyň ýüregine iblis eýýäm guýupdy. 3 Atanyň ähli za-
dy Öz eline berendigini, Özüniň Hudaýdan gelip, Hudaýa gaýt-
jakdygyny Isa bildi. 4 Nahar başyndan turup, donuny çykardy-da,
bir ýaglyk bilen Ol bilini guşady. 5 Onsoň bir legene suw guý-
dy-da, şägirtleriň aýaklaryny ýuwup, guşanan ýaglygy bilen olary
süpürmäge durdy. 6 Ol Simun Petrusyň ýanyna gelende, Petrus
Isa garap: «Ýa Reb, meniň aýagymy Sen ýuwmaly bolduňmy?»
diýdi. 7 Isa oňa: «Meniň edýän işimi sen entek bilmersiň, oňa
sen soň düşünersiň» diýdi. 8 Petrus Oňa: «Men aýagymy Saňa as-
la ýuwdurmaryn» diýdi. Emma Isa oňa: «Men seni ýuwmasam,
onda Meniň bilen üleşigiň bolmaz» diýip jogap berdi. 9 Simun
Petrus Oňa: «Ýa Reb, onda diňe aýagymy däl, elimi-de, başy-
my-da ýuw» diýdi. 10 Isa oňa: «Ýuwnan adamyň diňe aýagyny ýuw-
makdan başga hajaty ýokdur, ol bütinleý tämizdir. Siz hem tä-
mizsiňiz, ýöne hemmäňiz däl» diýdi. 11 Çünki Ol Özüne haýynlyk
etjegiň kimdigini bilýärdi. Şonuň üçin-de «Hemmäňiz tämiz däl»
diýipdi.
12 Olaryň aýaklaryny ýuwup bolanyndan soň, donuny geýdi-de,
Ol ýene saçak başynda oturdy we olara şeýle diýdi: «Size näme
edenime düşünýärsiňizmi? 13 Siz Maňa „Mugallym“ we „Reb“ di-
ýip, dogry edýärsiňiz, sebäbi Men şolduryn. 14 Men Reb we Mu-
gallym bolup, siziň aýagyňyzy ýuwan bolsam, onda siz-de biri-bi-
riňiziň aýagyny ýuwmalysyňyz. 15 Çünki siz-de Meniň size edişim
ýaly edersiňiz diýip, Men size görelde görkezdim. 16 Hakykatdan-da,

Men size dogrusyny aýdýaryn, gul agasyndan uly däldir, iberi-
len-de ony iberenden uly däldir. 17 Bu zatlary bilýändigiňize görä,
olary berjaý etseňiz, bagtly bolarsyňyz.

Isa hyýanat edilmegi

18 Siziň hemmäňiz hakda aýtmaýaryn, Men Öz saýlap-seçenleri-
mi bilýärin, ýöne „Meniň bilen çörek iýen maňa el galdyrdy*“ di-
ýen Ýazgy berjaý bolmalydyr. 19 Men muny size boljak wakadan
öňinçä, şol waka ýüze çykan wagtynda, Meniň şol aýdýanymdygy-
ma iman etmegiňiz üçin aýdýaryn. 20 Hakykatdan-da, Men size
dogrusyny aýdýaryn. Meniň iberen adamymy kabul eden Meni
kabul edýändir, Meni kabul eden bolsa, Meni Ibereni kabul edýän-
dir». 21 Isa bu zatlary aýdandan soň, ýüregi gyýlyp, güwälik edip:
«Hakykatdan-da, Men size dogrusyny aýdýaryn, siziň içiňizden bi-
ri Maňa haýynlyk eder» diýdi. 22 Şägirtleri Onuň muny kime kak-
dyryp aýdýanyny bilmän, aljyraňňylyk bilen biri-birlerine serediş-
diler. 23 Şägirtlerden biri saçak başynda Isanyň döşüne ýaplanyp
ýatyrdy. Isa ony gowy görýärdi. 24 Simun Petrus Onuň kime kak-
dyryp aýdýanyny soramagy ýaňky şägirde ümledi. 25 Isanyň döşü-
ne ýaplanyp ýatan Oňa: «Ýa Reb, ol kim?» diýdi. 26 «Şu çöregi ta-
baga batyryp kime bersem, şoldur» diýip, Isa jogap berdi. Onsoň
Ol çöregi tabaga batyrdy-da, ony Simunyň ogly Iuda Iskariota ber-
di. 27 Çöregi alan badyna, Iudanyň içine iblis girdi. Isa oňa: «Näme
etjek bolsaň, tiz et» diýdi. 28 Muny Isanyň oňa näme üçin aýdanyna
oturanlaryň hiç biri düşünmedi. 29 Pul torba Iudada bolansoň käbir-
leri Isa oňa «Baýram üçin bize gerek zatlary satyn al» ýa «Garyplara
biraz paýla» diýýändir öýtdüler. 30 Iuda çöregi aldy-da, derrew da-
şaryk çykdy. Gijelikdi.

Täze tabşyryk

31 Ol çykanda, Isa şeýle diýdi: «Ine, indi Ynsan Ogly şöhratlan-
dyryldy, Ol arkaly Hudaý-da şöhratlandyryldy. 32 Hudaý Onda şöh-
ratlansa, Hudaý-da Ony Özünde şöhratlandyrar, hawa, Ony derrew

* 13:18 *El galdyrdy* – grekçede: «ökje galdyrdy».

şöhratlandyrar. 33 Çagalar, Men indi siziň bilen uzak wagt bolma-
ryn. Siz Meni agtararsyňyz, ýöne ýehudylara: „Meniň gitjek ýeri-
me siz baryp bilmersiňiz“ diýenimi indi size-de aýdýaryn. 34 Size
bir täze tabşyryk berýärin: biri-biriňizi söýüň, Meniň sizi söýşüm
ýaly, siz-de biri-biriňizi söýüň. 35 Biri-biriňize söýgiňiz bolsa, siziň
Meniň şägirdimdigiňizi hemmeler biler».

Petrusyň Isany inkär etjekdigi öňünden aýdylýar

36 Simun Petrus Oňa: «Ýa Reb, Sen nirä barýarsyň?» diýdi. Isa
oňa: «Sen Meniň bilen häzir gidip bilmersiň, ýöne soň baryp biler-
siň» diýip jogap berdi. 37 Petrus Oňa: «Ýa Reb, näme üçin men Se-
niň bilen häzir gidip bilmerin? Men Seniň üçin janymy-da pida
ederin» diýdi. 38 Isa oňa şeýle jogap berdi: «Meniň üçin janyňy pi-
da edersiňmi? Hakykatdan-da, Men saňa dogrusyny aýdýaryn, ho-
raz gygyrmazdan öň, sen Meni üç gezek inkär edersiň.

14–NJI BAP

Isa – Hudaýa gidýän ýol

1 Ýüregiňiz gysmasyn. Hudaýa iman ediň, Maňa iman ediň. 2 Ata-
myň öýünde mesgenler köpdür; şeýle bolmasa, Men size „Ýer taý-
ýarlamaga barýaryn“ diýermidim? 3 Gidip ýer taýýarlanymdan soň,
siziň hem Öz ýanymda bolmagyňyz üçin ýene gelip, sizi Özüm bi-
len alyp giderin. 4 Siz Meniň nirä barýanymy, ýoly bilýänsiňiz».
5 Tomas Oňa: «Ýa Reb, biz Seniň nirä barýanyňy bilmeýäris, ýoly
nädip bileli?» diýdi. 6 Isa oňa şeýle diýdi: «Men – ýol, hakykat we
ýaşaýyşdyryn, Mensiz hiç kim Ata baryp bilmez. 7 Meni tanasaňyz,
Atamy-da tanarsyňyz. Siz mundan beýläk Ony tanaýarsyňyz, Ony
gördüňiz». 8 Filipus Oňa: «Ýa Reb, Atany bize görkez, bize şol
bolýar» diýdi. 9 Isa oňa şeýle diýdi: «Eý Filipus, Men siziň bilen
şeýle köp wagt bolsam-da, Meni tanamadyňmy? Meni gören Ata-
ny-da görendir. Seniň „Atany bize görkez“ diýmäň näme? 10 Me-
niň Atadadygyma, Atanyň hem Mendedigine sen iman etmeýärsiň-
mi? Men size aýdýan sözlerimi Öz-Özümden aýtmaýaryn, Mende
ýaşaýan Ata Öz işlerini edýär. 11 Meniň Atadadygyma, Atanyň-da
Mendedigine iman ediň; hiç bolmanda, eden işlerim üçin Maňa iman

ediň. 12 Men size hakykatyny aýdýaryn, Maňa iman eden Meniň
bitiren işlerimi-de bitirer, bulardan has ulularyny-da eder, çünki
Men Atama barýaryn. 13 Atam Ogulda şöhratlanar ýaly, Meniň adym
bilen näme dileseňiz, dilegiňizi bitirerin. 14 Meniň adym bilen bir
zat dileseňiz, berjaý ederin.

Mukaddes Ruh wadasy

15 Meni söýýän bolsaňyz, buýruklarymy berjaý ediň. 16 Men-de
Atama ýalbararyn, Ol size, hemişe siziň bilen bolar ýaly, başga bir
Göwünlik Beriji, ýagny Hakykat Ruhuny berer. 17 Hakykat Ruhu-
ny dünýä kabul edip bilmez, çünki dünýä Ony ne görýär, ne-de ta-
naýar. Ýöne siz Ony tanaýarsyňyz, çünki Ol siziň araňyzda ýaşa-
ýar we siziň içiňizde bolar. 18 Men sizi ýetim goýmaryn, ýanyňyza
gaýdyp gelerin. 19 Az salymdan soň dünýä Meni görmez, ýöne siz
görersiňiz, çünki Men ýaşaýaryn, siz-de ýaşarsyňyz. 20 Şol gün
Meniň Atamdadygymy, siziň hem Mendedigiňizi, Meniň-de sizde-
digimi bilersiňiz. 21 Meniň buýruklarymy tutup, olary berjaý edýän
Meni söýýändir. Meni söýýäni Atam-da söýer. Men-de ony söýe-
rin we oňa görnerin». 22 «Ýa Reb, Sen Özüňi dünýä däl-de, bize
görkezmek isleýärsiň welin, bu nähili bolýar?» diýip, Iuda (Iskari-
ot däl) Ondan sorady. 23 Isa oňa şeýle jogap berdi: «Kim Meni söý-
ýän bolsa, sözümi tutar. Atam-da ony söýer, biz oňa baryp, ýanyn-
da mesgen tutarys. 24 Meni söýmeýän Meniň sözümi tutmaz. Siziň
bu eşidýän sözleriňiz Meniňki däl-de, Meni iberen Atanyňkydyr.
25 Men bu zatlary size Özüm ýanyňyzdakam aýdýaryn. 26 Meniň
adymdan Atanyň iberjek Göwünlik Berijisi – Mukaddes Ruh size
ähli zady öwreder, Meniň aýdan ähli zatlarymy ýadyňyza salar.
27 Men size parahatlyk goýup barýaryn, Öz parahatlygymy size
berýärin. Men muny, dünýäniň berşi ýaly bermeýärin. Ýüregiňiz
gysmasyn, gorkmaň. 28 „Men barýaryn, ýöne ýanyňyza öwrülip gele-
rin“ diýenimi eşitdiňiz. Meni söýýän bolsaňyz, Meniň Atanyň ýany-
na gidýänligime şatlanardyňyz, çünki Ata Menden beýikdir. 29 Men
muny size bolan wagty iman edersiňiz diýip, bolmazyndan öň aýt-
dym. 30 Maňa indi siziň bilen gepleşere köp wagt galmady, çünki
bu dünýäniň hökümdary gelýär. Onuň Men barada erk-ygtyýary

ýokdur. 31 Ýöne Meniň Atany söýýänligimi, Ata Maňa nähili tab-
şyryk beren bolsa, şony berjaý edýänligimi dünýä bilmelidir. Tu-
ruň, bu ýerden gideliň.

15-NJI BAP

Üzüm agajy we şahalar

1 Men hakyky üzüm agajydyryn, Atam bagbandyr. 2 Mendäki
miwe bermeýän her bir şahany Ol keser, miwe berýänini bolsa
has-da köp miwe bersin diýip timarlar, tämizlär. 3 Meniň size aý-
dan sözüm arkaly siz indi tämizsiňiz. 4 Siz Mende galyň, Men hem
sizde galaýyn. Üzüm agajyndan aýrylan şahanyň öz-özünden mi-
we berip bilmeýşi ýaly, Menden aýrylsaňyz, siz hem miwe berip
bilmersiňiz. 5 Men üzüm agajydyryn, siz şahalarsyňyz. Kim Mende
galýan bolsa we Men kimde galýan bolsam, ol bol miwe berer. Siz
Menden üzňe hiç zat edip bilmersiňiz. 6 Kim Mende galmasa, şaha
kimin kesilip taşlanar, gurar. Olary ýygnaşdyryp, oda atarlar, olar
hem ýanar. 7 Siz Mende galsaňyz, Meniň sözlerim sizde galsa, islän
dilegiňiz biter. 8 Siziň köp miwe bermegiňiz bilen Atam şöhratla-
nar. Şeýlelikde, siz Meniň şägirtlerim bolarsyňyz. 9 Atamyň Özümi
söýşi ýaly, Men-de sizi söýdüm. Meniň söýgimde galyň. 10 Meniň
Atamyň buýruklaryny berjaý edip, Onuň söýgüsinde galyşym ýa-
ly, siz hem buýruklarymy berjaý etseňiz, Meniň söýgimde galarsy-
ňyz. 11 Size bu zatlary Meniň şatlygym sizde bolsun we şatlygyňyz
doly bolsun diýip aýtdym. 12 Meniň buýrugym şu: biri-biriňizi Meniň
sizi söýşüm ýaly söýüň. 13 Bir adamyň öz dostlary üçin janyny pi-
da etmeginden uly söýgi hiç kimde ýokdur. 14 Meniň özüňize buý-
ranymy berjaý etseňiz, Maňa dostsuňyz. 15 Mundan beýläk Men si-
ze gul diýmerin, çünki gul agasynyň näme edýänini bilýän däldir.
Men size dost diýdim, çünki Atamdan eşiden ähli zatlarymy size
aýtdym. 16 Siz Meni saýlamadyňyz, Men sizi saýladym, gidip, mi-
we öndüriň we miwäňiz uzak galsyn diýip, sizi wezipä belledim.
Şeýlelikde, Meniň adym bilen Atadan näme dileseňiz, Ol size be-
rer. 17 Meniň size buýrugym şu: biri-biriňizi söýüň.

Dünýäniň ýigrentgisi

18 Dünýä sizi ýigrense, onuň sizden öň Meni ýigrenendigini bi-
liň. 19 Dünýäden bolan bolsaňyz, dünýä sizi özüniňkiler kimin sö-
ýerdi. Ýöne dünýäden däldigiňiz üçin, Meniň sizi dünýäden saýlap
alanlygym üçin, ine, şunuň üçin dünýä sizi ýigrenýär. 20 Meniň
size „Gul öz agasyndan uly däldir“ diýen sözümi ýada salyň. Olar
Meni yzarlan bolsalar, onda sizi-de yzarlarlar. Meniň sözümi tutan
bolsalar, siziňkini-de tutarlar. 21 Olar size bu zatlaryň ählisini Me-
niň adym sebäpli ederler, çünki olar Meni Ibereni tanamaýarlar.
22 Men gelip, olara aýtmadyk bolsadym, onda günäleri bolmazdy,
ýöne indi günäleri üçin ötünçleri ýokdur. 23 Meni ýigrenýän Meniň
Atamy-da ýigrenýändir. 24 Men başgasynyň etmedik işlerini olaryň
arasynda etmedik bolsam, onda günäleri bolmazdy, ýöne indi gö-
rüp, hem Meni, hem-de Atamy ýigrendiler. 25 Kanunlarynda: „Me-
ni nähak ýigrendiler“ diýip ýazylan söz berjaý bolmalydyr. 26 Ata-
dan size iberiljek Göwünlik Berijim, ýagny Atadan çykan Hakykat
Ruhy gelende, Men hakda güwälik eder. 27 Siz-de güwälik edersi-
ňiz, çünki başdan Meniň bilen barsyňyz.

16-NJY BAP

1 Bu zatlary size aldanyp, ýoldan çykmazlygyňyz üçin aýtdym.
2 Sizi sinagogalardan kowarlar. Hawa, sizi öldüren her kesiň şeýtmek
bilen Hudaýa hyzmat edýändirin öýtjek wagty geler. 3 Bu işleri eder-
ler, sebäbi olar ne Atany, ne-de Meni tanaýarlar. 4 Ýöne Men bulary
özüňize aýdandygymy wagty gelende ýatlarsyňyz diýip aýtdym.
Özüm ýanyňyzda bolanym üçin size bu zatlary başda aýtmandym.

Mukaddes Ruhuň işleýşi

5 Indi bolsa Men Özümi Iberene barýaryn. Sizden hiç kim „Nirä
barýarsyň?“ diýip soramaýar. 6 Ýöne bu zatlary aýdanym üçin si-
ziň ýüregiňiz gaýgydan dolandyr. 7 Muňa garamazdan, Men size
hakykaty sözleýärin: Meniň gitmegim size peýdadyr, Men gitme-
sem, Göwünlik Beriji size gelmez, gitsem welin, Ony size ibere-
rin. 8 Ol gelende, günä, dogrulyk we höküm babatda dünýäniň

ýalňyşandygyny aýan eder. [9] Günä babatda olaryňky nädogry, çünki
Maňa iman etmeýärler. [10] Dogrulyk babatda-da olaryňky nädogry,
çünki Men Atama barýaryn, mundan beýläk Meni görmersiňiz. [11] Hö-
küm babatda-da olaryňky nädogry, çünki bu dünýäniň hökümdary
hököm edilendir. [12] Size aýtjak ýene köp zatlarym bar, ýöne häzir siz
olary göterip bilmersiňiz. [13] Emma Hakykat Ruhy gelende, Ol size
bütin hakykata tarap ýol görkezer, çünki Ol Öz-Özünden aýtmaz,
näme eşitse, şony aýan eder, geljek zatlary size bildirer. [14] Meni
şöhratlandyrar, çünki Ol Meniňkiden alyp, size bildirer. [15] Atamyň
nämesi bar bolsa Meniňkidir. Şuňa görä-de, Meniňkiden alyp, size
bildirer diýýärin. [16] Az wagtdan soň Meni görmersiňiz, ýene az
wagtdan soň Meni görersiňiz, çünki Men Atama barýaryn».

Gaýgyňyz şatlyga öwrüler

[17] Şonda Isanyň şägirtleriniň käbirleri biri-birine şeýle diýdiler:
«Onuň „Az wagtdan soň Meni görmersiňiz, ýene az wagtdan soň
Meni görersiňiz“, „Atama barýaryn“ diýenine nähili düşünmelikä?
[18] Az wagtdan soň diýdigi nämekä? Onuň aýdýanyna biz düşünme-
ýäris». [19] Isa Özüne sorag bermek isleýändiklerini bilip şeýle diý-
di: «Az wagtdan soň Meni görmersiňiz, ýene az wagtdan soň Meni
görersiňiz diýýänim üçin biri-biriňize sorag berýärsiňizmi? [20] Ha-
kykatdan-da, Men size dogrusyny aýdýaryn, siz möňňürip aglarsy-
ňyz, dünýä bolsa şatlanar. Siz gaýgylanarsyňyz, ýöne gaýgyňyz
şatlyga öwrüler. [21] Aýal dogurjak wagty gam-gussa çekýändir, çünki
sagady gelendir, ýöne dogranyndan soň, ol bir adamyň dünýä inendi-
giniň şatlygy bilen gaýgy-gussany unudar. [22] Siz barada hem şeýle,
siziň-de häzir gaýgyňyz bar, emma Men sizi ýene görerin, göwnü-
ňiz galkynar, hiç kim şatlygyňyzy sizden almaz. [23] Şol gün Men-
den hiç zat soramarsyňyz. Hakykatdan-da, Men size dogrusyny
aýdýaryn, Atadan näme dileseňiz, Meniň adymyň hatyrasyna Ol
ony size berer. [24] Şu wagta çenli siz Meniň adymdan hiç zat dile-
mediňiz. Diläň, alarsyňyz, şatlygyňyz dolup-daşar. [25] Men bu zat-
lary size tymsallar bilen aýtdym, ýöne wagt geler, Men tymsallar bi-
len geplemän, Ata barada aç-açan gürrüň bererin. [26] Şol gün Meniň
adym bilen dilärsiňiz. Men siziň üçin Atadan dilärin diýmeýärin.

[27] Çünki Atanyň Özi sizi söýýär, sebäbi, siz Meni söýýärsiňiz, Me-
niň Atadan gelendigime iman edýärsiňiz. [28] Men Atadan çykyp, dün-
ýä geldim. Indi bolsa dünýäni terk edip, Ata barýaryn». [29] Onuň
şägirtleri şeýle diýdiler: «Ine, indi Sen hiç bir tymsalsyz, açyk söz-
leýärsiň. [30] Biz Seniň ähli zatlary bilýändigiňi indi bilýäris, hiç ki-
miň Senden soramagyna zerurlyk ýok. Şoňa görä-de, Seniň Hudaý-
dan gelendigiňe iman edýäris». [31] Isa olara şeýle diýdi: «Indi iman
edýärsiňizmi? [32] Ine, wagt geler, hawa, geldi hem, ähliňiz öýüňi-
ze-iliňize dagap gidersiňiz, Meni ýeke galdyrarsyňyz. Ýöne Men
ýeke däldirin, çünki Ata Meniň bilendir. [33] Bu zatlary Mende para-
hatlygyňyz bolsun diýip aýtdym. Dünýäde gaýgy-gussaňyz bolar,
emma mert boluň. Men dünýäni ýeňendirin».

17-NJI BAP

Isa doga edýär

[1] Bu zatlary aýdansoň, Isa gözlerini Göge dikip, şeýle diýdi: «Eý
Ata, pursat geldi, Ogluň-da Seni şöhratlandyrar ýaly, Ony şöhrat-
landyr. [2] Çünki Seniň Oňa berenleriňiň ählisine ebedi ýaşaýyş ber-
sin diýip, Sen Ogla bütin adamzat üstünden häkimiýet berdiň.
[3] Ebedi ýaşaýyş Seni, ýalňyz hak Hudaýy we Seniň ibereniň Isa
Mesihi tanamakdyr. [4] Maňa tabşyran işiňi berjaý etmek bilen, Seni
Ýer ýüzünde şöhratlandyrdym. [5] Eý Ata, dünýä döremezden öň hu-
zuryňda Maňa bolan şöhrat bilen indi Meni huzuryňda şöhratlan-
dyr. [6] Men dünýäden Maňa beren Öz adamlaryňa Seniň adyňy ta-
natdym. Olar Seniňkidir, olary Maňa Sen berdiň, olar Seniň sözüňi
tutdular. [7] Indi olar Maňa beren ähli zatlaryňyň Sendendigini bil-
ýärler. [8] Çünki Maňa tabşyran sözleriňi olara ýetirdim. Olar kabul
etdiler, Meniň, hakykatdan-da, Senden gelendigimi bildiler. Meni
Seniň iberendigiňe iman etdiler. [9] Olar üçin ýalbarýaryn. Dünýä üçin
däl-de, Maňa beren adamlaryň üçin ýalbarýaryn, çünki olar Seniň-
kidir. [10] Meniň ähli zadym Seniňkidir, Seniňki-de Meniňkidir, Men
olar arkaly şöhratlandym. [11] Indi Men bu dünýäde däl, ýöne olar
entek dünýäde. Men Saňa gaýdyp barýaryn. Eý Mukaddes Ata,
Maňa berenleriňi Öz adyň bilen gora, olar-da biziň ýaly bolsunlar.
[12] Men olar bilen bile bolan wagtym Maňa berenleriňi Seniň adyň

bilen gorap sakladym. Ýazgy berjaý bolar ýaly, heläkçilik oglundan başga olaryň hiç biri heläk bolmady. 13 Men indi Saňa barýaryn. Men bu zatlary dünýädekäm şatlygym olarda doly bolsun diýip aýdýaryn. 14 Men olara Seniň sözüňi berdim, dünýä olary ýigrendi, çünki Meniň dünýäden bolmaýşym ýaly, olar-da dünýäden däldirler. 15 Olary dünýäden almagyňy däl-de, ýamanlykdan goramagyňy dileýärin. 16 Meniň dünýäden bolmaýşym ýaly, olar-da dünýäden däldirler. 17 Olary hakykatyň bilen mukaddes et. Seniň sözüň hakykatdyr. 18 Seniň Meni dünýä iberişiň ýaly, Men-de olary dünýä iberdim. 19 Men Özümi olar üçin niýetleýärin*, olar-da hakykat bilen mukaddes bolsun. 20 Men diňe olar üçin däl, eýsem, olaryň sözi bilen Maňa iman etjekler üçin-de dileg edýärin. 21 Olaryň hemmesi bir bolsun. Ata, Seniň Mende, Meniň-de Sende bolşum ýaly, olar-da bizde bolsun, şeýlelikde, Meni Seniň iberendigiňe dünýä iman eder. 22 Maňa beren şöhratyňy Men-de olara berdim, biziň bir bolşumyz ýaly, olar-da bir bolsun. 23 Men olarda we Sen Mendesiň. Meni Seniň iberendigiňi, Meni söýşüň kimin olary-da söýýändigiňi dünýä biler ýaly, olar bütinleý birlikde bolsun. 24 Eý, adyl Ata, Seniň Maňa berenleriň-de, bolan ýerimde Meniň bilen bile bolup, Maňa beren şöhratyňy görmeklerini isleýärin, çünki Sen Meni dünýä döremezden öň söýüpdiň. 25 Eý, dogry Ata, dünýä Seni tanamady, emma Men Seni tanadym, bular hem Meni Seniň iberendigiňi bildiler. 26 Seniň Maňa bolan söýgiň olarda bolsun, Men-de olarda bolaýyn diýip, adyňy olara bildirdim we bildirerin».

18-NJI BAP

Isa tutulýar

1 Bu zatlary aýdansoň, Isa şägirtleri bilen bile Kidron çaýynyň aňyrsyna gitdi. Ol ýerde bir bag bardy. Isa şägirtleri bilen bile şol baga girdi. 2 Oňa haýynlyk eden Iuda-da ol ýeri bilýärdi, çünki Isa şägirtleri bilen, köplenç, şol ýerde duşuşardy. 3 Şonuň üçin-de Iuda bir topar esger bilen birlikde, baş ruhanylardan we fariseýlerden serkerdeler alyp, panusly, çyraly we ýaragly şol ýere bardy. 4 Isa

* 17:19 *Niýetlemek* – ýa-da «mukaddes etmek».

Öz başyna düşjek ähli zady bilensoň, öňe çykyp, olara: «Kimi gözleýärsiňiz?» diýdi. 5 Olar Oňa: «Nasyraly Isany» diýip jogap berdiler. Isa olara: «Ol – Men» diýdi. Oňa haýynlyk eden Iuda-da olar bilen bile durdy. 6 Isa olara «Ol – Men» diýende, olar yza çekilip, ýere ýykyldylar. 7 Isa olardan ýene: «Kimi gözleýärsiňiz?» diýip sorady. Olar-da: «Nasyraly Isany» diýdiler. 8 Isa olara: «Men size „Ol – Men“ diýdim ahyryn, Meni gözleýän bolsaňyz, bulary goýberiň, gitsinler» diýdi. 9 Isa muny «Maňa berenleriňiň hiç birini ýitirmedim» diýen sözi berjaý bolsun diýip aýtdy. 10 Şol wagt Simun Petrus ýanyndaky gylyjy syrdy-da, baş ruhanynyň hyzmatkärini urup, onuň sag gulagyny kesdi. Ol hyzmatkäriň ady Malhusdy. 11 Isa Petrusa: «Gylyjyňy gynyna sal. Atamyň Maňa beren käsesini içmäýinmi?» diýdi. 12 Onsoň esgerler, olaryň baştutany we ýehudylaryň nökerleri Isany tutdular we daňdylar. 13 Ony ilki Hannanyň ýanyna alyp bardylar. Hanna şol ýylky baş ruhany Kaýafanyň gaýynatasydy. 14 Halk üçin bir adamyň ölmegi ýagşydyr diýip, ýehudylara maslahat beren hem Kaýafady.

Petrus Isany inkär edýär

15 Simun Petrus bilen ýene bir şägirt Isanyň yzyna düşüp gitdiler. Ýaňky şägirt baş ruhany bilen öňden tanyş bolansoň, ol Isa bilen bile baş ruhanynyň howlusyna girdi. 16 Ýöne Petrus daşarda gapynyň agzynda durdy. Onsoň baş ruhany bilen tanyş şägirt daşaryk çykdy-da, gapyny saklaýan aýala bir zatlar aýdyp, Petrusy içerik saldy. 17 Gapyny saklaýan aýal Petrusa: «Sen-de bu Adamyň şägirtlerinden-ä dälsiň?» diýdi. Ol: «Ýok» diýip jogap berdi. 18 Howanyň sowuklygy üçin hyzmatkärler we nökerler ot ýakyp, çoýunyp durdular. Petrus hem olaryň ýanynda ýylnyp durdy.

Baş ruhany Isany soraga çekýär

19 Baş ruhany Isadan Onuň şägirtleri, taglymaty hakda sorag edýärdi. 20 Isa oňa şeýle jogap berdi: «Men dünýä aç-açan aýtdym. Hemişe ýehudylaryň ýygnanýan sinagogalarynda, ybadathanada sapak berdim, gizlin zat aýtmadym. 21 Näme üçin Menden soraýarsyň? Näme aýdanymy eşidenlerden sora, ine, olar Meniň näme

aýdanymy bilýändir». 22 Bu zatlary aýdanda, şol ýerde duran nö-
kerleriň biri: «Baş ruhana şeýle jogap berýärsiňmi?» diýip, Isanyň
dulugyna urdy. 23 Isa oňa: «Men nädogry aýdan bolsam, nädogry-
dygyny subut et, eger-de dogry aýdan bolsam, onda, näme üçin
Meni urýarsyň?» diýdi. 24 Onsoň Hanna Isanyň elini daňdyryp, Ony
baş ruhany Kaýafanyň ýanyna iberdi.

Petrus Isany ýene inkär edýär

25 Simun Petrus ol ýerde ýylynyp durdy. Oňa: «Sen hem Onuň
şägirtlerinden-ä dälsiň?» diýdiler. Emma ol: «Ýok» diýip inkär etdi.
26 Petrusyň gulagyny kesen adamynyň garyndaşy, baş ruhanynyň
hyzmatkärlerinden biri: «Men seni bagda Onuň bilen görmedimmi?»
diýdi. 27 Petrus ýene inkär etdi, edil şol wagt horaz gygyrdy.

Isa Pilatusyň öňünde

28 Onsoň Isany Kaýafanyň ýanyndan hökümet köşgüne alyp
bardylar. Daňdandy. Arassaçylyk düzgünini berjaý etmek hem-de
Pesah naharyny düzgün boýunça iýmek üçin, ýehudylar hökümet
köşgüne girmediler. 29 Şeýlelikde, Pilatus olaryň ýanyna gelip: «Bu
Adamy nämede aýyplaýarsyňyz?» diýip sorady. 30 Olar: «Bu Adam
jenaýatçy bolmadyk bolsa, Ony tutup, seniň ýanyňa getirmezdik»
diýip jogap berdiler. 31 Pilatus olara: «Beýle bolsa, Ony alyň-da, öz
kanunyňyz boýunça höküm çykaryň» diýdi. Ýehudylar Pilatusa:
«Biziň kimdir birini ölüme höküm etmäge hakymyz ýok» diýdiler.
32 Şeýlelik bilen, Özüniň nähili ölüm bilen öljegi barada Isanyň
ýşarat edip aýdan sözleri berjaý bolmalydy. 33 Pilatus ýene hökü-
met köşgüne girdi-de, Isany çagyryp Oňa: «Sen ýehudylaryň paty-
şasymy?» diýdi. 34 Isa oňa: «Muny özüňden aýdýarsyňmy ýa Men
hakda başgalar saňa aýtdymy?» diýdi. 35 Pilatus Isa şeýle diýdi:
«Eýsem men ýehudymy? Seni Öz halkyň bilen baş ruhanylar tutup
getirdiler. Sen näme etdiň?» 36 Isa şeýle jogap berdi: «Meniň paty-
şalygym bu dünýäden däl. Eger-de Meniň patyşalygym bu dünýä-
den bolan bolsa, onda hyzmatkärlerim Meni ýehudylaryň eline ber-
dirmejek bolup göreşerdiler, ýöne Meniň patyşalygym bu ýerden
däl». 37 Pilatus Oňa: «Onda, Sen patyşamy?» diýdi. Isa şeýle jogap

berdi: «Meniň patyşadygymy özüň aýdýarsyň. Men hakykata gü-
wälik etmek üçin doguldym, şonuň üçin hem dünýä geldim. Haky-
katyň tarapdary bolan her bir kişi Meniň sesimi eşider». 38 Pilatus
Oňa: «Hakykat näme?» diýeninden soň, ýene ýehudylaryň ýanyna
baryp, olara: «Men Ondan hiç bir ýazyk tapmadym. 39 Ýöne adaty-
ňyz boýunça, Pesahda men bir tussagy boşatmalydyryn. Siz ýehudy-
laryň patyşasyny boşatmagymy isleýärsiňizmi?» diýdi. 40 Olar ýene
gygyryşyp: «Ony däl, Barabbasy!» diýişdiler. Barabbas bolsa bir
garakçydy.

19-NJY BAP

Isa ölüme höküm edilýär

1 Soňra Pilatus Isany ýençmekligi buýurdy. 2 Esgerler tikenden
täç örüp, Onuň başyna geýdirdiler, egnine gyrmyzy don geýdirdi-
ler. 3 Ýanyna baryp: «Salam, eý, ýehudylaryň patyşasy!» diýşip,
Onuň dulugyna şarpyk çaldylar. 4 Pilatus ýene daşaryk çykyp, ola-
ra: «Onda hiç bir ýazyk tapmanlygymy bilmegiňiz üçin, ine, Ony
siziň ýanyňyza getirýärin» diýdi. 5 Isa başy tikenden täçli, gyrmyzy
donly daşaryk çykdy. Pilatus olara: «Ine, ol Adam!» diýdi. 6 Baş ru-
hanylar we nökerler Isany görüp: «Haça çüýläň, haça çüýläň!» di-
ýip gygyryşdylar. Pilatus olara: «Ony äkidip, özüňiz haça çüýläň,
çünki men Onda hiç bir ýazyk tapmadym» diýdi. 7 Ýehudylar oňa
şeýle jogap berdiler: «Biziň bir kanunymyz bar, şol kanun boýunça
Ol ölmeli, çünki Ol Özüne Hudaýyň Ogly diýýär». 8 Bu sözleri
eşiden Pilatus has-da gorkdy. 9 Ol ýene hökümet köşgüne girip,
Isadan: «Sen nireli?» diýip sorady. Emma Isa oňa jogap bermedi.
10 Pilatus Oňa: «Sen meniň bilen gepleşmeýärsiňmi? Seni boşatma-
ga-da, haça çüýlemäge-de meniň ygtyýarymyň bardygyny bilýär-
siňmi?» diýdi. 11 Isa oňa şeýle jogap berdi: «Saňa ýokardan beril-
medik bolsa, Maňa hiç hili ygtyýaryň bolmazdy. Şonuň üçin-de,
Meni seniň eliňe bereniň günäsi has-da uludyr». 12 Şondan beýläk
Pilatus Isany boşatmaga synanyşdy, ýöne ýehudylar gygyryşyp:
«Ony boşatsaň, sen kaýsaryň dosty dälsiň, kim-de kim özüni pa-
tyşa etse, ol kaýsara garşydyr» diýdiler. 13 Pilatus bu sözleri eşi-
dende, Isany daşaryk çykaryp, Daşly Meýdançada, iwritçe Gabbata

diýilýän ýerde höküm kürsüsinde oturdy. 14 Pesah baýramyna taýýar-
lyk güni günortana golaý Pilatus ýehudylara: «Ine, patyşaňyz!» diý-
di. 15 Olar: «Ýok et, ýok et, Ony haça çüýle!» diýip gygyryşdylar.
Pilatus olara: «Patyşaňyzy haça çüýläýinmi?» diýdi. Baş ruhany-
lar: «Biziň kaýsardan başga patyşamyz ýokdur» diýip jogap berdiler.
16 Onsoň Pilatus haça çüýlemek üçin Isany olaryň ygtyýaryna ber-
di. Olar Isany alyp gitdiler.

Isa haça çüýlenýär

17 Isa Öz haçyny göterip, Kelleçanak – iwritçe Golgota diýilýän
ýere çykdy. 18 Ol ýerde Ony we Onuň ýanynda ýene iki adamy haça
çüýlediler: olaryň biri Onuň bu tarapynda, beýlekisi ol tarapyndady,
Isa bolsa ortadady. 19 Pilatus bir tagtanyň ýüzüne: «NASYRALY
ISA, ÝEHUDYLARYŇ PATYŞASY» diýip ýazdy-da, haçdan as-
dy. 20 Ýehudylaryň köpüsi bu ýazgyny okadylar, çünki Isanyň haça
çüýlenen ýeri şähere ýakyndy. Bu ýazgy iwritçe, grekçe we latynça
ýazylypdy. 21 Ýehudylaryň baş ruhanylary Pilatusa: «„Ýehudyla-
ryň patyşasy“ diýip ýazma-da, „Bu Adam: Men ýehudylaryň paty-
şasydyryn diýdi“ diýip ýaz» diýdiler. 22 Pilatus olara: «Ýazjagymy
eýýäm ýazdym» diýip jogap berdi. 23 Isany haça çüýlän esgerler
Onuň egin-eşigini alyp, her esger üçin bir paý edip dört böldüler.
Ýene bir köýnek bardy. Bu köýnek tikilgi däl-de, tutuşlygyna do-
kalgydy. 24 «Egin-eşigimi özara paýlaşdylar, eşigim üçin bije atdy-
lar» diýen Ýazgy berjaý bolar ýaly, esgerler: «Muny ýyrtman, bije
atyşalyň, kime düşse, şonuňky» diýişdiler. Şeýle hem etdiler. 25 Isa-
nyň haçynyň ýanynda Onuň ejesi we ejesiniň aýal dogany, Kleopas-
yň aýaly Merýem we magdalaly Merýem durdy. 26 Isa ejesini, onuň
ýanynda Özüniň gowy görýän şägirdiniň duranyny görüp, ejesine:
«Eý hatyn, ine, seniň ogluň» diýdi. 27 Onsoň şägirde: «Ine, seniň
ejeň» diýdi. Şondan soň ýaňky şägirt ony öz öýüne aldy.

Isanyň ölümi

28 Onsoň Isa ähli zadyň tamam bolup barýanyny bilip, Mukaddes
Ýazgynyň berjaý bolmagy üçin, «Suwsadym» diýdi. 29 Şol ýerde sir-
keden doly bir gap durdy. Esgerler bir gubkany sirkä batyrdylar-da,

naýza dakyp, Onuň agzyna tutdular. 30 Isa sirkäni dadyp: «Hemme-
si berjaý boldy!» diýdi-de, başyny egip jan berdi.
31 Sabadyň öň ýanyndaky taýýarlyk güni bolansoň, jesetler Sabat
güni haçda galmasyn diýip (çünki Sabat güni möhüm gündi), ýe-
hudylar Pilatusdan haça çüýlenenleriň injiklerini döwüp, jesetleri
aşak düşürtmegi haýyş etdiler. 32 Şeýlelik bilen, esgerler baryp, bi-
rinjiniň we onuň bilen bile haça çüýlenen beýlekiniň injiklerini döw-
düler. 33 Ýöne Isanyň ýanyna gelip, eýýäm ölendigini görenlerinde,
olar Onuň injiklerini döwmediler. 34 Muňa garamazdan, esgerleriň
biri naýza bilen Onuň böwrüni dildi, şol bada-da gan we suw çogdu-
ryldy. 35 Gören şaýat boldy, onuň şaýatlygy hakdyr. Ol siz iman eder
ýaly, özüniň dogry aýdýanyny bilýändir. 36 Çünki bu iş «Onuň hiç
bir süňki döwülmez» diýen Ýazgynyň berjaý bolmagy üçin boldy.
37 Başga bir Ýazgyda bolsa «Bedenini dilen Adamlaryna serederler»
diýilýär.

Isanyň jaýlanyşy

38 Onsoň Isanyň şägirdi bolan, ýöne ýehudylardan gorkup, mu-
ny ýaşyrýan arimatiýaly Ýusup Onuň jesedini haçdan aýyrmaga
Pilatusdan rugsat sorady. Pilatus muňa rugsat berdi. Ol baryp, Isa-
nyň jesedini haçdan aýyrdy. 39 Ozal gijäniň içinde Isanyň ýanyna
baran Nikodimos-da ýüz gadaga golaý garyşyk mür we sarysabyr
ýagyny alyp geldi. 40 Olar Isanyň jesedini alyp, ýehudylaryň jaýla-
ma adaty boýunça, Ony ýakymly ysly ýag sepilen kepene doladylar.
41 Isanyň haça çüýlenen ýerinde bir bag we bagda heniz hiç kim
jaýlanmadyk bir täze mazar bardy. 42 Ýehudylaryň Sabada taýýarlyk
güni bolany üçin, Isany şol ýerde goýdular, çünki mazar ýakyndy.

20-NJI BAP

Isanyň direlişi

1 Hepdäniň ilkinji güni, entek garaňkyka, Magdalaly Merýem irden
mazara baranda, daşyň mazardan aýrylandygyny gördi. 2 Ol derrew
ylgap, Simun Petrusa we Isanyň gowy görýän beýleki şägirdiniň
ýanyna bardy-da, olara: «Rebbi mazardan çykaryp äkidipdirler,
Ony nirede goýandyklaryny bilmeýäris» diýdi. 3 Petrus bilen beýleki

şägirt derrew çykyp, mazara tarap gitdiler. 4 Olaryň ikisi-de ylga-
ýardy, ýöne beýleki şägirt Petrusdan çalt ylgap, mazara ondan öň
bardy. 5 Ol eglip seredende, mazaryň içinde kepen matalaryň ýatan-
dygyny gördi, ýöne içerik girmedi. 6-7 Şol wagt onuň yzyndan Simun
Petrus hem geldi. Ol mazara girip, kepeniň ýerde ýatanyny, ýöne
Isanyň başyna oralan ýaglygyň kepen bilen bir ýerde bolman, aýry
bir ýerde saralgy ýatanyny gördi. 8 Soňra mazara ondan öň baran
şägirt hem mazaryň içine girdi-de, ony görüp iman etdi. 9 Çünki
olar Isanyň direljekdigi hakdaky Mukaddes Ýazga henize çenli dü-
şünmändiler.

Isa magdalaly Merýeme görünýär

10 Soňra şägirtler öýlerine gaýtdylar. 11-12 Merýem bolsa mazaryň
ýanynda aglamaga durdy. Ol aglap durka, eglip mazaryň içine se-
redende, iki sany ak eşikli perişdä onuň gözi düşdi. Olaryň biri
Isanyň jesediniň ýatan ýeriniň başujunda, beýlekisi-de aýagujunda
otyrdy. 13 Olar oňa: «Eý naçar, sen näme üçin aglaýarsyň?» diýdi-
ler. Ol-da olara: «Rebbimi mazardan çykaryp äkidipdirler, Ony ni-
rede goýandyklaryny bilmeýärin» diýdi. 14 Muny aýdansoň, yzyna
seredende, ol Isanyň durandygyny gördi, ýöne Ony tanamady. 15 Isa
oňa: «Eý naçar, sen näme üçin aglaýarsyň? Kimi gözleýärsiň?» diý-
di. Merýem Oňa bagbandyr öýdüp: «Eý aga, mazardan Ony sen äki-
den bolsaň, nirede goýanyňy maňa aýt, men Ony alyp gideýin»
diýdi. 16 Isa oňa: «Merýem!» diýdi. Ol hem Oňa tarap gaňrylyp, iw-
ritçe: «Rebbuni!» diýdi. Bu «Mugallym» diýmekdir. 17 Isa oňa: «Maňa
galtaşma, çünki Men entek Atamyň ýanyna çykamok, ýöne dogan-
larymyň ýanyna bar-da, olara Meniň Atamyň we siziň Atańyzyň,
Meniň Hudaýymyň we siziň Hudaýyňyzyň ýanyna çykyp barýany-
my aýt» diýdi. 18 Magdalaly Merýem baryp, Rebbi görendigini,
Rebbiň özüne aýdanlaryny şägirtlere habar berdi.

Isa şägirtlerine görünýär

19 Hepdäniň şol ilkinji güni agşamara Isanyň şägirtleri ýehudy-
lardan gorkularyna gapylary gulplap, bir öýde üýşüşip otyrkalar,
Isa geldi. Isa olaryň ortalarynda durup: «Size parahatlyk!» diýip,

olara ýüzlendi. 20 Muny aýdyp, olara Öz ellerini, böwrüni görkez-
di. Şägirtleri Rebbi görüp şatlandylar. 21 Isa olara ýene: «Size pa-
rahatlyk! Atamyň Meni iberişi ýaly, Men-de sizi iberýärin» diýdi.
22 Soňra bolsa olaryň üstüne üfläp goýberdi-de: «Mukaddes Ruhy
alyň. 23 Siz kimiň günäsini bagyşlasaňyz, ol bagyşlanar, kimiň gü-
näsini geçmeseňiz, ol geçilmez» diýdi.

Isa Tomasa görünýär

24 Onkileriň biri bolan Ekiz diýilýän Tomas Isa gelen mahaly
olaryň ýanynda däldi. 25 Beýleki şägirtler oňa: «Rebbi gördük»
diýdiler. Ýöne ol: «Men Onuň ellerinde çüýleriň yzyny görüp, şol
yzlara barmaklarymy degirmesem, böwrüne elimi degirmesem,
asla ynanmaryn» diýdi. 26 Sekiz günden soň, şägirtler ýene öýde-
käler, Tomas hem olaryň arasyndady. Gapylar gulply bolsa-da, Isa
gelip, olaryň ortasynda durdy-da: «Size parahatlyk!» diýdi. 27 On-
soň Isa Tomasyň ýanyna baryp, oňa: «Barmagyňy bu ýere degir,
ellerimi gör, eliňi uzat-da, böwrüme degir, imansyz bolma, imanly
bol» diýdi. 28 Tomas Oňa: «Rebbim, Hudaýym!» diýdi. 29 Isa oňa:
«Sen Meni göreniň üçin iman etdiň. Meni görmän iman edenler
nähili bagtly!» diýdi. 30 Isa şägirtleriniň ýanynda bu kitapda ýazyl-
madyk başga-da köp alamatlar görkezdi. 31 Ýöne bular siziň Isanyň
Hudaýyň Ogly Mesihdigine iman etmegiňiz we iman edip, Onuň
ady bilen ýaşaýşa gowuşmagyňyz üçin ýazyldy.

21-NJI BAP

Isa kölüň kenarynda

1 Bulardan soň, Isa Tiberiýa kölüniň kenarynda peýda bolup,
ýene şägirtlerine göründi. Ol Özüni şeýle görkezdi: 2 Simun Petrus,
Ekiz diýilýän Tomas, Jeliläniň Kana şäherinden bolan Natanaýel,
Zebedeýiň ogullary we Isanyň şägirtlerinden ýene ikisi bilelikde-
diler. 3 Simun Petrus olara: «Men balyk tutmaga gidýärin» diýdi.
Olar-da oňa: «Biz-de seniň bilen gitjek» diýdiler. Baryp, gaýyga
mündüler, ýöne ol gije hiç zat tutup bilmediler. 4 Ertir ir bilen Isa
kenarda durdy, ýöne şägirtleri Onuň Isadygyny bilmediler. 5 Isa
olara: «Eý balalar, iýmäge bir zadyňyz barmy?» diýdi. Olar: «Ýok»

diýip jogap berdiler. 6 Isa olara: «Toruňyzy gaýygyň sag tarapyndan
sallaň, tutarsyňyz» diýdi. Olar tory salladylar, balygyň köplüginden
ýaňa tory çekip çykaryp bilmediler. 7 Şonda Isanyň gowy görýän
şägirdi Petrusa: «Bu – Reb!» diýdi. Simun Petrus Onuň Rebdigini
eşiden badyna geýimini biline orap (ol ýalaňaçdy), özüni köle ok-
lady. 8 Beýleki şägirtler bolsa balyk toruny çekip, gaýyk bilen ýüzüp
geldiler, olar kenardan uzak bolman, onuň iki ýüz arçyn çemesi
ýakynyndadylar. 9 Olar gury ýere çykanlarynda, kömür odunyň ýa-
nyp durandygyny gördüler, közüň üstünde bolsa balyk bilen çörek
bardy. 10 Isa olara: «Indi tutan balyklaryňyzdan getiriň» diýdi. 11 Si-
mun Petrus gaýyga münüp, ýüz elli üç sany ullakan balykdan doly
tory kenara çykardy. Balyk şeýle köp bolsa-da, tor ýyrtylmandy.
12 Isa olara: «Geliň, nahar ediniň» diýdi, ýöne şägirtleriň hiç biri
Ondan «Sen kim?» diýip soramaga ýürek edip bilmedi, çünki Onuň
Rebdigini olar bilýärdiler. 13 Isa geldi-de, çöregi alyp olara berdi, ba-
lygy-da şeýtdi. 14 Bu Isanyň direlenden soň, şägirtlerine üçünji gezek
görnüşidi.

Isa, Petrus we Ýahýa

15 Olar nahar edinip bolanlaryndan soň, Isa Simun Petrusa: «Eý,
Ýahýanyň ogly Simun, sen Meni bulardan artyk söýýärsiňmi?» diý-
di. Simun Oňa: «Hawa, ýa Reb, Seni söýýänligimi Özüň bilýän-
siň» diýdi. Isa-da oňa: «Guzularymy otlat» diýdi. 16 Isa ikinji gezek
ýene oňa: «Eý, Ýahýanyň ogly Simun, Meni söýýärsiňmi?» diýdi.
Ol-da Oňa: «Hawa, ýa Reb, Seni söýýänligimi Özüň bilýänsiň»
diýdi. Isa-da oňa: «Goýunlarymy bak» diýdi. 17 Isa oňa üçünji ge-
zek: «Eý, Ýahýanyň ogly Simun, Meni söýýärsiňmi?» diýdi. Petrus
Onuň üçünji gezek «Meni söýýärsiňmi?» diýip soranyna gaýgy-
landy, Oňa: «Ýa Reb, Sen ähli zady bilýänsiň, Seni söýýänimi-de
bilýänsiň» diýdi. Isa oňa şeýle diýdi: «Goýunlarymy otlat. 18 Ha-
kykatdan-da, Men saňa dogrusyny aýdýaryn, ýaşkaň özüň biliňi
guşap, halan ýeriňe gidýärdiň, emma garranyňda elleriňi uzadyp
durarsyň, seni başga biri guşandyryp, halamaýan ýeriňe alyp gi-
der». 19 Ol muny Petrusa onuň nähili ölüm bilen Hudaýy hormat-
lajakdygyna yşarat edip aýtdy. Muny aýdandan soň, oňa: «Meniň

yzyma düş» diýdi. 20 Petrus-da öwrülip, Isanyň gowy görýän şägir-
diniň, ýagny agşam nahary wagtynda Isanyň döşüne ýaplanyp Oňa:
«Ýa Reb, Saňa haýynlyk etjek kim?» diýeniň-de, yzlaryna düşüp
gelýänini gördi. 21 Petrus ony görüp, Isa: «Ýa Reb, bu näme bo-
lar?» diýdi. 22 Isa oňa: «Men Özüm gelýänçäm, onuň galmagyny
isleýän bolsam, saňa näme? Sen Meniň yzyma düş» diýdi.

23 Şeýlelikde, doganlar arasynda bu şägirt ölmez diýen gürrüň
ýaýrady. Emma Isa oňa «Ölmez» diýmän, diňe «Men Özüm gel-
ýänçäm, onuň galmagyny isleýän bolsam, saňa näme?» diýipdi.
24 Bu zatlara şaýat bolup, şulary ýazan şägirt şoldur. Biz onuň şa-
ýatlygynyň hakdygyny bilýäris. 25 Isanyň başga-da eden işleri gaty
köpdür. Olar birin-birin ýazylsa, onda ýazylan kitaplar dünýä syg-
maz diýip pikir edýärin. Omyn!